

PRIMORSKI DNEVNIK

Leto XXXV. Št. 259 (10.478)

TRST, četrtek, 8. novembra 1979

Cena 300 lir

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govecu pri Gorenji Trebuzi, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

MINISTER REVIGLIO NAJ BI USTREZNI ODLOK PODPISAL V PRIHODNIH DNEH

OSREDNJA KOMISIJA ZA DAVKE ŽE ODOBRILO ZNATEN POVIŠEK KOLIČNIKOV ZA STANOVANJA

Ob 30-odstotni »prilagoditvi« katastrofske rente precej večje davčne dajatve za lastnike stanovanj - Dodaten povisek za počitniške hiše

RIM — Za veliko večino davkoplačevalcev se pripravljajo novi davci. Nov obrat davčnega vijaka namerava vlada »pokloniti« lastnikom lastnih stanovanj, ki predstavljajo v Italiji več kot polovico vseh družin. Osrednja komisija za davke, ki je posvetovalni organ finančnega ministrstva, je že izrazila ugodno mnenje o povečanju za krepkih 30 odstotkov prilagoditvenih količnikov katastrofske rente stanovanj in na splošno zgradb. Ustrezni odlok je sedaj na mizi ministra Reviglija, ki ga bo bržkone podpisal v prihodnjih dneh.

»Prilagojeni« količniki bodo veljali že od 1. januarja letos, kar pomeni, da bo treba na njihovi osnovi plačati višje davke, tako državne (IRPEF) kot krajevne (I

LOR), že ob prihodnji prijavi dohodkov maja 1980. Novi količniki so naslednji: za »gospodarska« stanovanja (A/1) 200 (prej 160), za povprečna (A/2) in »ekonomska« (A/3) 165 (130) za »ljudska« (A/4), »ultraljudska« (A/5) in kmečka stanovanja (A/6) 140 (100). Enostanovanjskim hišam (A/7) so zvišali količnik od 150 na 180, vilam (A/8) od 180 na 230, gradovim in zgradbovskim palačam (A/9) od 100 na 110, trgovskim prostorom (C/1) od 200 na 250, skladiščem (C/2) od 180 na 220, obrtniškim delavnicam (C/3) pa od 180 na 220.

Koga bo ta ukrep najbolj prizadel? V bistvu, kot smo omenili, lastnike, ki bivajo v lastnem stanovanju. Posamezniki ali družbe, ki posedujejo po več stanovanj in jih od-

dajajo v najem, bodo namreč tudi za naprej plačevali enake davke, izračunane na osnovi najemnin, ki jih zanje prejemajo in jih zato povisani količniki nič ne prizadevajo. Še večje davčno breme bo pa padlo na lastnike počitniških hiš, ker predvideva finančni zakon, o katerem teče razprava v parlamentu, nadaljnji povisek za eno tretjino. Ob povisanih količnikih in tem povisku se bo davek na počitniške hiše ali stanovanja ob moji ali v hribih dejansko podvojil. S tem ukrepom namerava vlada, kot vse kaže, doseči enak učinek (večji davek) kot je dosegla z izračunavanjem davčne osnove na podlagi količnikov po »pravičnih stanarjih«, predlogom, ki ga je morala opustiti sprito splošnega nasprotovanja političnih in sindikalnih sil.

nju. Poljaki so se predvsem zanimali za sedanjo razpravo o modernizaciji raket v državah NATO.

Edward Kennedy potrdil svojo kandidaturo

NEW YORK — Senator Edward Kennedy je včeraj v Bostonu javno napovedal da bo kandidiral na prihodnjih predsedniških volitvah, ki bodo novembra prihodnjega leta. Med burnimi aplavzi je obtožil Carterjevo administracijo, da je propadla na vsej črti, svojo kandidacijo pa je opravičil z ugotovitvijo, da mora vrniti zaupanje Amerike v njene politike, ki ga je Carter zapravil.

ZARADI NEOBIČAJNE METODE HOMEINIJEVIH PRIVRŽENCEV

Nemoč ameriške diplomacije ob dogajanju na ameriškem veleposlaništvu v Teheranu

Po Waldheimovi pobudi se je za usodo talcev zavzel tudi vodja PLO Jaser Arafat

WASHINGTON — Vsi poskusi Washingtona, da z diplomatskimi pobudami doseže izpustitev približno šestdesetih ujetnikov in funkcionarjev ameriškega veleposlaništva v Teheranu, so se izjalovili. Z drugimi izrednimi zasedanjimi svetovne skupnosti, ki so se v uru ugotovili, da se stvari iz ure v ure slabšajo in zato so pozvali vsa ameriška podjetja, naj opokličijo v domovino delavce in strokovnjake, ki so zaposleni v Iranu, obenem je predsednik Carter poslal v Teheran bivega pravosodnega ministra Ramseyja Clarka, ki naj bi dostavil ajatlahu Homeinu njegovo pismo in poskusil izpustitvijo ujetnikov ameriških talcev.

Sklep o evakuaciji ameriških državljanov iz Irana pa je prišel nekoliko prepozno, saj iz Teherana prihajajo vesti, da so na letališčih onemogočili odhod številnih Američanov, ki so se imeli vse ustrezne papirje. Še več, Islamski skrajneži so zajeli dva Američana, ki sta se morala pridružiti talcem v ameriškem veleposlaništvu.

Bivši pravosodni minister ZDA

Ramsey Clark pa je v Teheranu na letalu na zaprt vrata in gluha ušesa. Ajatulah Homeini je namreč prepovedal članom revolucionarne gube sveta, vlade in funkcionarjem, da bi se sestali s Carterjevim predstavnikom.

Ameriške diplomatske neuspehe skuša sedaj nadoknaditi ves ostanek sveta. Zgled generalnega sekretarja OZN Waldheima se je pridružil tudi vodja PLO Jaser Arafat, ki je v Teheranu poslal palestinsko delegacijo, ki bo poskusila bivega pravosodnega ministra Ramseyja Clarka, ki naj bi dostavil ajatlahu Homeinu njegovo pismo in poskusil izpustitvijo ujetnikov ameriških talcev.

Vsem iransko-ameriškim razpravam je prav humanitarne glavne nacelje. Amerika noče izgnati iranskega šaha Reza Pahlavija, še manj pa ga izročiti Homeinu. Carter opravičuje tak sklep s humanitarnimi razlogi, obenem pa se do boro zaveda, da bi morebitno popuščanje pomenilo nevaren precedens. Zadržani ugotovitve je glavni razlog, da nihče ne opravičuje zasedbe ameriškega veleposlaništva v Teheranu. Marsikdo smatra vse kot pravo vojno napoved diplomaciji, sprejetim pravilom in tradicijam vseh držav, ne glede na njihovo usmeritev.

Vsi zaskrbljenostjo sledijo razvoju dogodkov in upajo, da je sedanji zaplet le protiameriški izpad islamskih skrajnežev. Upanja pa so verjetno daleč od stvarnosti; zasedba ameriškega veleposlaništva je samo vidni del ledenega gora, težke krize, ki pretresa iransko življenje. Odstop predsednika vlade je drugi vidni znak. Temni šador teokratizma je s cenzuro in ustrahovanjem zagrnil ostale znake. Kljub temu se je zvedelo, da so fedalni (napredne marksistične sile) ocenile sedanje dogajanje kot »revolucionarni infantilizem« in ga obsojajo. Homeinijeva prepoved včerajšnje pro-Bazarganove manifestacije po teheranskih ulicah, protislovne izjave glede protiameriških izpadov in grožnje o ukinitvi izvoza iranske nafte v ZDA so po mnenju številnih opazovalcev dovolj zgovorni znaki nemoči Homeinijevih privrženec.

Verski fanatizem dokončuje gospodarski propad države, ki ga je pričelo šahovo strahovladje. Šiitski hierarhiji sedaj ne preostaja drugega, kot bučna pobuda, ki naj prebivalstvo odvrne od realnih problemov v državi. Bistva pa tako izvajanje ne rešuje. Država, ki se je

rešila šahove diktature je zabredla v še hušje spono teokratizma in verskega fanatizma. (voc)

Padovanski sodnik ni zaslisal Franca Piperna

RIM — Pogovor med načelnikom preiskovalnega urada padovanskega sodišča Palombinim in Francom Pipernom je v rimskem zaporu Rebibbia trajal le nekaj minut, saj je avtonomisti izjavili, da kot priča ne namerava odgovarjati na vprašanja, ki zadevajo delovanje »delavske avtonomije« v Padovi.

PRIČAKOVAN SKLEP PARIŠKIH SODNIKOV

Tudi Lanfranca Paceja bodo izročili Italiji

Bivšega urednika revije »Metropoli« obtožujejo med drugim ugrabitve in umora Aida Mora

PARIZ — Sodniki preiskovalnega urada pariškega prizivnega sodišča so včeraj izrekli ugodno mnenje za izročitev italijanskim oblastem Lanfranca Paceja, bivšega urednika skrajnolevčarske revije »Metropoli«, ki ga rimski sodnik Gallucci obtožuje kar 46 kaznivih dejanj, med katerimi tudi ugrabitve in umor predsednika KC Aida Mora. Podobno kot za Franca Piperna se je tudi za Paceja »Chambre d'accusation« izrekla za izročitev na podlagi slednjega kazenskega dejanja, ki po mnenju francoskih sodnikov ni političnega značaja. Sedaj bi moral sklep o izročitvi avtonomista še podpisati ministrski predsednik, kar bo po vsej verjetnosti storil že v prihodnjih urah. Med tem ko je težko predvideti, ali bodo Paceja takoj izročili Italiji ali pa bodo v skladu z zakoni dovolili morebitni priziv njegovih zagovornikov. S Pipernom se to ni zgodilo, saj so ga takoj po razsodbi pariških sodnikov vkrcali na vojaško italijansko letalo, tako da je bil že naslednje jutro v rimskem zaporu Rebibbia.

Bivšega urednika revije »Metropoli«, o kateri italijanski sodniki menijo celo, da je bila svoj čas nekakšno uradno glasilo rdečih brigad, so aretirali v francoskem glavnem mestu 14. septembra, v bistvu pa se je Pace sam predal policiji. Sodnik Gallucci je pred urednikom revije »Metropoli«, Paceju, Maesnu, Virnu in Castellanu izdal zaporni nalog prve dni junija, konec avgusta pa je Paceja, Piperna ter brigadista Moruccia in Farando obtožil formalno umora Aida Mora, pokola v Ul Fani ter vseh terorističnih atentatov, ki so jih rdeče brigade izvedle v zadnjem času v Rimu. Sodniki so te obtožnice postavili na podlagi domnevne vloge, ki jo je imela revija »Metropoli« v aferi Moro ter na podlagi domnevnih odnosov med Pacejem in Pipernom na eni strani ter aretiranimi Farando in Moruccijem na drugi, kot izhaja iz pričevanja Giuliane Conforto, v stanovanju katere je policija priselila in aretirala omenjena pripadnika rdečih brigad.

Kot je znano, je Francija izročila vplivnega voditelja avtonomije le na podlagi točno določenih obtožb, ki zadevajo afero Moro, medtem ko ga je hotel sodnik Palombinari zaslislati v zvezi s preiskavo o poskusu oborožene vstaje, za katerega je obtožena skupina padovanskih avtonomistov. Palombinari ima vedno v okviru te preiskave namen zaslislati tudi Antonia Negrija, ki je trenutno pripravljen v posebnem zaporu v Fossombroneju pri Pesaru.

SAN SALVADOR — Pripadniki narodne revolucionarne fronte so predsednicinjo v San Salvadorju osvobodili tri ministre večje število talcev, ki so jih zadrževali od 24. oktobra.

Na sliki (teletoto AP): parada na Rdečem trgu.

RIM — Predlog ministra Reviglija o ustanovitvi posebnega zbora davčnih inšpektorjev za boj proti davčnim utajam, ki ga je »sporčil« včeraj finančni komisiji poslanske zbornice, je vzbudil precejšnje polemike v vseh političnih strankah. Nekateri ugovarjajo prevelikim pristojnostim, ki bi bile novim nadzornikom dodeljene, drugi izražajo dvome o dejanski koristnosti nalog, vega dela (po ministrstvenemu mnenju naj bi povečali davčni priliv za okrog 1.000 milijard lir), v splošnem pa skoraj vsi ugotavljajo, da bi bilo bolje poskrbeti za večjo profesionalnost in učinkovitost obstoječe davčne uprave.

LUSAKA — Predsednik Zambije Kenet Kaunda je odpotoval v London, kjer se bo z britanskim premierom pogovarjal o položaju v Rodeziji.

Grand'Italia je nova televizijska oddaja, zadnji porod Maurizioa Costanza, ki se je pred nekaj leti prelevil iz časnikarja v showmana, ko je z oddajo »Bontà loro« na svojem vrstnem način, z nevezanim razgovorom prikazal italijanskim televizijam gledalce vrsto pomembnih osebnosti, od Andreottija dalje.

Costanzo je tako zaslovel. Pisal je knjige in komentarje, nato pa si je izmislil in ustvaril nov dnevnik, »L'occhio«, namenjen tistim, ki ne berejo »tradicionalnih« dnevnikov in zato nič kaj »tradicionalne« pač pa le vsakodnevno verzijo najbolj oguljene šund-literature (seveda z opravičilom tistim, ki za besedo literaturo pojmujejo kaj resnega).

»Grand'Italia« je televizijska verzija Costanzovega dnevnika, nekakšno mešanico groteskno-zabavnega klubskega programa, vrednega na pol prazne kavarne v predmestju, ki je bilo nekaj zelo šik, »a je klavirno propadlo, in psevdočasniškarske obdelave problemov, ki so sicer zelo resni, a v tem okoliščini ne zana njihovega pomena. Na eni strani klovni v pisanih oblekah, vključno s požiralcem ognja in levo, ki pleše labodji spev ter, za nostalgike, Nilla Pizzi s svojo znamenito pesmijo »Grazie dei fiori, ki

MOSKVA — V odsotnosti verjetno hudo bolnega ministrskega predsednika Alekseja Kosigina je Sovjetska zveza praznovala 62. obletnico okto-brske revolucije. Pred najvišjimi predstavniki državne oblasti se je na Rdečem trgu, sredi morja rdečih zastav in gigantskih slik Lenina in Brežnjeva, razvila vojska in civilna parada, ki pa je bila letos bolj zadržana, pač v znamenju »pacifistične« faze, ki jo Sovjetska zveza sedaj vodi v zunanji politiki.

Kosiginovo mesto je ob Brežnjevu zasedel partijski ideolog Suslov, ob njem pa je bil tajnik CK Kirilenko. Vsi trije so nosili krmne iz jark nje, nato pa so si s kosmičevate zavorovni usesa pred vetrom, ki je ledeno puhil na Rdečem trgu. Parada se je namreč odvijala prav v snežnem metžu in temperatura je padla na sedem stopinj pod ničlo.

Vojaškim enotam je spregovoril obrambni minister Ustinov, ki je ob-sodil reakcionarne sile v ZDA in drugih kapitalističnih državah, češ da skušajo s propagandno politiko o sovjetski vojaški nevarnosti zakri-ti svoje napadalne načrte, da bi postavili v Evropi ameriške jedrske rakete s srednjim doletom. Vojaške imperialistične sile, pravi Ustinov, dejansko niso za popuščanje napos-ti in razoroževanje, temveč za zatiranje narodnih osvobodilnih gibanj in vmešavanje v notranjo politiko drugih držav. Kot že večkrat je Ustinov poudaril, da so sovjetske vojaške sile vedno pripravljene izpolnjevati svoje mednarodne in državne naloge, medtem ko se sovjetska komunistična partija stalno trudi, da bi gradila pogoje za trajen mir.

Zato so, kot rečeno, Sovjeti letos »dali na ogled« stare rakete, mimo-hod vse vojne mehanizacije je traja-l je borih 7 minut in pol in zahodni vojaški atašei niso videli nobene preve novosti.

Na sliki (teletoto AP): parada na Rdečem trgu.

RIM — Predlog ministra Reviglija o ustanovitvi posebnega zbora davčnih inšpektorjev za boj proti davčnim utajam, ki ga je »sporčil« včeraj finančni komisiji poslanske zbornice, je vzbudil precejšnje polemike v vseh političnih strankah. Nekateri ugovarjajo prevelikim pristojnostim, ki bi bile novim nadzornikom dodeljene, drugi izražajo dvome o dejanski koristnosti nalog, vega dela (po ministrstvenemu mnenju naj bi povečali davčni priliv za okrog 1.000 milijard lir), v splošnem pa skoraj vsi ugotavljajo, da bi bilo bolje poskrbeti za večjo profesionalnost in učinkovitost obstoječe davčne uprave.

LUSAKA — Predsednik Zambije Kenet Kaunda je odpotoval v London, kjer se bo z britanskim premierom pogovarjal o položaju v Rodeziji.

Grand'Italia je nova televizijska oddaja, zadnji porod Maurizioa Costanza, ki se je pred nekaj leti prelevil iz časnikarja v showmana, ko je z oddajo »Bontà loro« na svojem vrstnem način, z nevezanim razgovorom prikazal italijanskim televizijam gledalce vrsto pomembnih osebnosti, od Andreottija dalje.

Costanzo je tako zaslovel. Pisal je knjige in komentarje, nato pa si je izmislil in ustvaril nov dnevnik, »L'occhio«, namenjen tistim, ki ne berejo »tradicionalnih« dnevnikov in zato nič kaj »tradicionalne« pač pa le vsakodnevno verzijo najbolj oguljene šund-literature (seveda z opravičilom tistim, ki za besedo literaturo pojmujejo kaj resnega).

»Grand'Italia« je televizijska verzija Costanzovega dnevnika, nekakšno mešanico groteskno-zabavnega klubskega programa, vrednega na pol prazne kavarne v predmestju, ki je bilo nekaj zelo šik, »a je klavirno propadlo, in psevdočasniškarske obdelave problemov, ki so sicer zelo resni, a v tem okoliščini ne zana njihovega pomena. Na eni strani klovni v pisanih oblekah, vključno s požiralcem ognja in levo, ki pleše labodji spev ter, za nostalgike, Nilla Pizzi s svojo znamenito pesmijo »Grazie dei fiori, ki

POLEMIČEN ČLANEK V REVILJI »RINASCITA«

Ostre kritike Amendole sindikalnemu gibanju

Kritična ocena vodstva sindikalne-ga gibanja v zadnjih desetih letih

RIM — Odpust 61 delavcev, do katerega je prišlo v turinski tovarni Fiat, je spodbudil starega komunističnega voditelja Giorgioa Amendola, da je napisal članek o celi vrsti napak v vodstvu delavskega gibanja, ki sta ga po njegovem mnenju, sindikat in KPI zagrešila v zadnjih 10 letih. Njegovih 25 tipičnih strani je prišlo v uredništvu revije »Rinascita« pred nekaj dnevi na direktor Luciana Barca je moral na vrst na nos poiskati one člane sindikata KPI, ki jih ugrešili izslediti, da bi se posvetovale o objavi Amendolovega članka, ki je dokaj oster.

Amendola je zelo kritičen do vseh, od Lame do Trentina, od Berlin-ga do Longa, od turinskih komunistov do Ingrava. V skladu s splošno politično linijo partije A-mendola predlaga tako izvajanje te linije, ki se bistveno razlikuje od enerzičnega sedanjega vodstva: Berlin-ga na primer obtožuje, da ni znal uresničiti svoje lastne politike. Še več, stari komunistični voditelji nasprotujejo obliki, ki si jo je partija izdelala v zadnjih letih. Amendola zagovarja odprtje političnega boja znotraj partije, ki naj bi privelo do drastičnih sprememb.

Ni jasno, kakšen učinek lahko povzroči članek, za objavo katerega so se vsi soglasno izrekli, češ da pride do razčiščenja, boljše prej kot slej. Amendola izhaja iz ugotovitve, da je stališče turinskih delavcev desetletja pogojevalo vsak pozitivni in negativni preokret v italijanskem delavskem gibanju. Samo-kritika komunističnih sindikalnih voditeljev po padcu FIOM leta 1955 je Amendoli nudila možnost, da postavi paralelizem s spodletelo stav-kom proti odpustu 61 delavcev Fiata. Kako je mogoče, da se je sindikat pustil presenetiti, se sprašuje A-mendola, ki obenem daje celo vrsto odgovorov. Predvsem ugotavlja, da tovarniški sveti ne predstavljajo več govornega, kar pomeni, po njegovi besedi, da ustava ni nikoli podprla tovarne; istočasno so se nenadzo-tovano večale zahteve, ki so jih podpirale krilatice o »enakosti delovnega mesta«. Vse prepozno so bili neovidna varianta, ločena od mišne lestvice in z njeno brezkom-promisno obrambo je inflacijska stopnja v državi vrzela v narobe. Tako je sindikat, pravi Amenda-la, v bistvu delal proti brezposelnosti in kritično sprejel politiko finanč-nega spodbujanja. Delo je treba vze-dati resno, smisljati se z dejstvom, da bo vedno prisotna nek hierarhič-ka lestvica odvisna od pomembnej-sih in manj pomembnih dejavnikov.

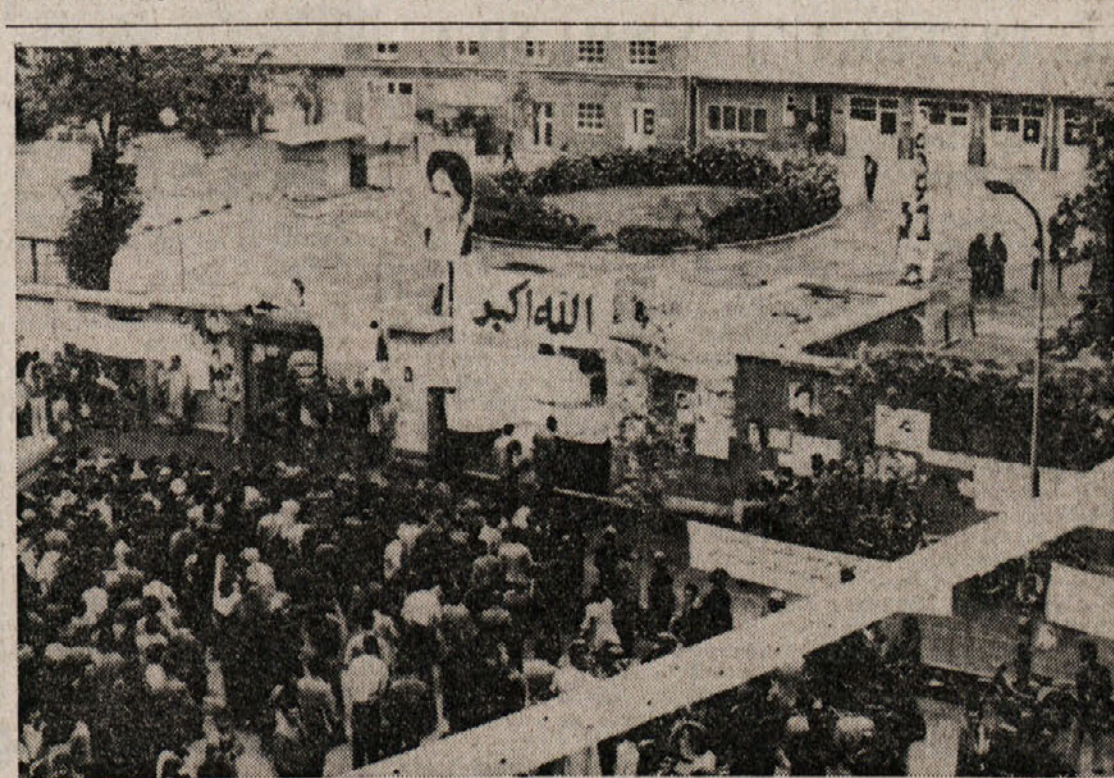
Stopnjevanje stavk pa lahko pri-vede do avtoritarne vlade, kot je naraščanje stavk privedlo do fašiz-ma. Partija se ni izrekla proti vsem, ker je v njenih vrstah, pra-vilnost, ni si upala kritizirati FIOM, ni s svojimi smernicami in svoji-mi oblikami boja ni hotelo prene-gati in nacionalni enotnosti, ki so iz-šli izdelali na kongresu. Medtem ko so nekateri sindikalni voditelji zagovarjali nasilje, je partija od-govarjala s pasivnostjo. Skratka, Amendola je razčistil odnose z delav-cem in sindikatom, ki so različni od mil-lardov in generacij, ki imajo trdnje-ga demokratičnega zavesta.

Dejstvo, da Amendola kritizira prav vse bi utegnilo v prvem času o-nejati uspeh njegove pobude. Ven-dar pa komunistična vodilna sku-pina preživlja dokajšnjo krizo in posledice članka enega njenih naj-

vidnejših predstavnikov, ki kritizi-ra komunistično politiko zadnjih desetih letih, so nepredvidljive. P. P.

Poviški tarif šele po srečanju vlada-sindikati

RIM — Osrednja komisija za ce-ne, ki je izrazila ugodno mnenje o »prilagoditvi« električnih tarif, bo danes izrazila tudi svoje posvetoval-no stališče o povisku telefonskih tarif. Odločila se je medministrske-ga odbora za cene pa ne bo sledila takoj, zagotavljajo v krogih minist-rstva za industrijo, tako da poviski ne bodo stopili v veljavo, dokler ne bo vlada o njih razpravljala s sindi-kalnimi organizacijami v okviru razgovorov o vprašanju tarif, pokoj-nih, davčne politike in draginskih doklad. Datum novega srečanja vlada - sindikati, ki je bilo že en-krat odloženo, pa še ni znan.

Ameriško veleposlaništvo v Teheranu je še vedno v rokah islamskih študentov. (Teletoto AP)

»Zelena pomoč« za Franca Josefa Straussa

(Od dopisnika Tanjuga roseej za Primorski dnevnik)

BONN — Če bi sedanje razpo-loženje volivcev v Zvezni republiki Nemčiji ostalo nespremenjeno do prihodnjega leta, ko bodo oktobra ali novembra parlamentarne voli-ve — natančen datum še ni dolo-čen — potem bi desničarskega kandidata, demokratskih strank moral uspeti prodor v kanclerski urod v Bonn. Seveda se ugneje do trenutka, ko bo šlo zares, še za marsikaj spremeniti.

Zato da je Strauss za mnoge pre-senetljiv »prezvel vodstvo«, imajo največjo zaslugo pripadniki giba-nja za »zaščito« človekovega okolja. Prejšnji vikend so v Offenbachu predstavniki najrazličnejših skupin varstvenikov okolja, nasprotnikov atomske energije in zagovornikov tako imenovanega »alternativnega življenja«, ustanovili enotno politično gibanje, ki bo 13. januarja

prihodnjega leta preraslo v »zele-no stranko«. V vrstah »zelenih« imajo glavno besedo levicari, med ideologi gibanja, ki so dali ton a-narhični diskusiji v Offenbachu je bilo mogoče videti nekdanjega lea-derja študentskega izvenparlame-narnega opozicije iz konca 60 let Ru-dolfa Dutschkeja, potem kritičnega filozofa iz Nemške demokratske republike Hertricha, ki je pred kratkim objavil, da bo ostal na Za-hodni, »edinentas Rudolfa Bahra, ki so mu pred kratkim oblasti iz vzhodnem Berlinu dovolile, da se izseji v Zvezno republiko Nemčijo in druge. Od kod torej trditve, da so »zeleni« zavazniki Straussa in ne koalicije SPD liberalci?

Dejstvo je, da se s pojavom »ze-le-ne stranke« v Zvezni republiki Nemčiji prvič kaže resnična publi-čnost, da ena izmed obrobnihi političnih strank osvoji opaznejši, od-stotek — mogoče celo tragičnih 5

odstotkov glasov. Trenutni volilni potencial »zelenih« po zadnjih raziskavah javnega mnenja znaša o-koli 3 odstotke, premalo za vstop v »Bundestag«, toda dovolj za vrenito spremembo razmerja politi-čnega sil v ZR Nemčiji. Če bi pri tem ostalo, potem bodo zeleni odstop-nili socialdemokratom in liberal-cem najmanj dve tretjini glasov, ki jih bodo sprejeli. Ob tesni ve-čini, ki jo je na parlamentarnih volitvah leta 1976 prejela zmago-vita vladna koalicija je mogoče sklepati, da se je tehnična že pre-vešala v korist obeh demokratskih strank. V primeru namreč, da »zeleni« dobijo najmanj tri, toda manj kot pet odstotkov glasov, po-tem bo Straussu zadostovalo za absolutno večino v Bundestagu o-koli 46 odstotkov glasov, kar je več kot dva odstotka manj, kakor jih je pred štiri leti že prejel Schmidtov protikandidat Kohl.

Seveda je veliko vprašanje, ali bodo »zeleni« tudi v odločilnem trenutku pripravljeno izdati »na vse ali nič« ali pa bodo vsaj politično treznejši med njimi v zadnjem trenutku vendarle obrnili hrbet stranki, ki so jo priključili k življenju, da bi s tem preprečili Strauss-ovo, da se povzpne do oblasti. Vse možnosti so odprte. Analize zele-nega gibanja kažejo, da samo tri-deset odstotkov njegovih pripadni-kov ustreza klišeu, ki si ga je o borcih za zaščito okolja, ki so zbra-ni pod zeleno zastavo, ustvarila zahodnomemska javnost. Samo 30 odstotkov »zelenih« ima namreč za poglavitni cilj svojega združevanja in delovanja odpor proti atomski energiji. Veliki večini drugih je zeleno gibanje prva resna prilož-nost, da dokazuje svojo politično pripravljenost v združevanju izven treh etabliranih političnih strank.

IVO VAJGL

UNIVERZA - ZRCALO DRUŽBENEGA DOGAJANJA

Kolektivi na fakultetah še delujejo navzlic krizi študentskega gibanja

Najbolj aktiven je trenutno kolektiv študentov pravne fakultete - Slovenci nimajo lastne organizacije, kljub temu pa je med njimi stopnja organiziranosti večja

Novo akademsko leto — stari problemi. Kaj vse se skriva za prago tiste množice bele stavbe, ki stoji že pol stoletja nad Trgom Evropa, in katero obkrožuje okrog 12.000 študentov. Za njo se skrivajo problemi, ki se vlečejo iz leta v leto in se razmnožujejo tako hitro, da sploh ni časa za njihovo reševanje.

Sociologi menijo, da je univerza ogledalo družbe in vsega njenega dogajanja, da se v njej zrcali vse dobro in slabo, in pridejo na dan vsa gospodarska, politična, socialna in druga protislovja. In to zato, ker se tu shajajo študentje najrazličnejših družbenih slojev, političnih prepričanj, interesov, zanimanj, nagajen, narodnosti.

Tako je tudi na tržaški univerzi. Poizvedovali smo malo tu, malo tam, med tržaškimi študenti o vzrokih tega postopnega propadanja. »Mogoče smo se res vsi preveč zanašali na nekega «teoretika», ki

Na Pomorski postaji razstava o italijanskih muzejih

Že pred leti so mnogi pisali in govorili, predvsem po 68. letu, da bodo nekatere ustanove, ki temeljijo na klasični osnovi, doživele pravi polom. Ugotovitev se nam danes ne zdi nikakršno odkrivanje resnice, saj je slovena struktura, ki ne sprejema novosti in se ne obnavlja, obsojena na smrt. Med take ustanove spadajo tudi muzeji, ki jih je današnji način življenja popolnoma potisnil v kot, jim odvzel tisto primarno vlogo in pečat, ki jih je označeval za narodni zaklad.

Prvo konkretno pobudo, ki bi omogočala, da bi se ta struktura vsaj delno pomladila, predstavlja odprtje razstave na Pomorski postaji z naslovom «Muzej kakaj, muzej kakaj». Zamisel za uredništvu je razstava, ki je nastala že leta 1973, ko je na kongresu Državnega združenja italijanskih muzejev profesor Rotondi izpraznil muzejno stanje te ustanove. Razstava je te dni obiskala tudi naše mesto, še prej je bila v Rimu, Genovi in Cosenzi. Zaslug za to ima predvsem ravnateljica tržaških muzejev in seveda Državno združenje italijanskih muzejev.

Ze naslov razstave je precej zgovoren, saj skuša odgovoriti na dve glavni vprašanji in sicer: kaj naj muzej obstaja in kako naj se uredi. Pri tem je mogoče nujno, da pojasnimo pojem same ustanove. Kot je odborik Dolcher povedal na predstavitvi razstave, vse, skozi katero gredo dva bistvena pojma. «Muzej vsebuje vrsto starih pomembnih predmetov, iz tega pa se ne moremo sklepati, da je muzej stara ustanova.» Arhitekt Franco Minissi pa je mnenja, da je naše gledanje na muzej preveč zaprt, saj bi lahko dejali, da je muzej že določeno področje, mest na četr, ali kar celo mesto. Pri tem se je naslanjal na tezo, da je umetniška stvaritev, ki je bila vključena v večjo celoto in je danes izpostavljena v muzeju, precej okrnjena.

Kako muzej, se glasi drugo vprašanje. Težko bi bilo spregovoriti o tem, saj je pojem muzej zelo obsežen. Vsekakor bi se po mnenju strokovnjakov morali naslanjati na pravilo in kriterije, ki pritegnejo obiskovalčovo pozornost. Zato ni nujno, da je muzej natrpan z vsemi mogočimi predmeti, ki bi nekako povečali njegovo vrednost. Predvsem je treba izpostavljene predmete obogatiti s primernimi besedili in vsemi potrebnimi pojasnili. Pri tem naj povzamemo nekatere misli ravnateljice Laure Ruaro. Po njenem mnenju mora biti muzej tak, da lahko ustreza določenim zahtevam. Prav zaradi tega je treba muzeje naravnost odpreti javnosti in jih za to primerno tudi urediti. «Današnje obiskovalce muzejev bi zelo grobo lahko razdelili v dve skupini: to so študentje, oziroma dijaki, ki se večkrat udeležijo takih poučnih ekskurzij brez večjega zanimanja, in strokovnjaki, to pa je že razumljivo.» Po njenem je treba strukturo muzejev bistveno spremeniti, saj so bili mogoče do danes premnogi muzeji namenjeni bolj izvedencem, kot pa poljudnemu obiskovalcu.

Izvor muzeja ne sodi med zadnja «odkritja», saj se je ta ustanova rodila že v davni preteklosti. Na razstavi je nazorno orisana sama zgodovina muzejev; struktura je nastala kot shranjevanje določenih predmetov, ki so bili nekomu prav posebno pri srcu. Poleg tega so se zanimive nekatere druge primerjave kot na primer muzej in rudnik, saj (čeprav bo tu izzvenela ta ugotovitev kot igra besed) je lahko že rudnik z določenega vidika muzej. Iz življenja rudarjev in samega razvoja rudnikov, bi lahko povzeli nekatere zgodovinske dogodke, ki spadajo po svoji vrednosti prav gotovo v muzej. Poleg tega so v rudnikih izkopali nad 2000 primerkov raznih mineralnih snovi, ki dandanes krasi mnogo znanstvenih muzejev. Razstava je namenjena nedvomno široki publiki, tako si lahko ogleda nekatere fotografske posnetke iz znanstvenih, tehničnih, zgodovinskih, umetniških in še drugih muzejev. Naj tu še omenimo, da so razstavi dodali nekaj shem, ki simbolično prikazujejo nekatere izmed najpomembnejših trenutkov zgodovine Trsta. Zanimivo je, da lahko gledamo na razvoj našega mesta iz čisto novega zornega kota, to je skozi rast pristanišča.

bi znal pritegniti študente iz te slepe ulice, v katero smo zašli, in iz katere se ne bomo tako zlahka rešili. In šele sedaj se zavedamo, da tega «nekoga» ni, da ta «nekdo» smi ni vsi, je vsak posameznik, ki mora prispevati del samega sebe za skupen uspeh študentskega gibanja. »Priznam, da smo apatični, brezbrilni, in pri vsem dogajanju stojimo le ob strani in gledamo, kaj se bo zgodilo. Ko pa se položaj razvija drugače, kot smo si sami prvotno pričakovali, protestiramo.« Dejstvo je, da nismo navajeni boriti se, moramo ne razumemo popolnoma, kaj pomeni beseda «boriti se». Niso mar te izjave študentov le nekakšno izmikanje stvarnim odgovornostim? Marsikdo bi na to reagiral: »Ne diskutirajte, ampak napravite.« Tržaški študentje se kljub vsemu zbirajo v kolektivih raznih fakultet. Nekateri kolektivi delujejo uspešno, drugi manj. A že dejstvo, da se študentje med sabo srečujejo, ohranja pri življenju te skupine, v okviru katerih prirejajo razna predavanja, srečanja z drugimi fakultetami, kar omogoča medsebojno spoznavanje in izmenjavo mnenj, predvsem tehničnega značaja. Žal se teh kolektivov udeležuje premalo mladlin.

Poglejmo malo statistične podatke vpisanih na naši univerzi. Številke se sicer nanašajo na stanje izpred dveh let (novejše podatke tajništvo univerze nerado posreduje). Pred dvema letoma je bilo torej vpisanih 11.812 študentov, v večini Tržačanov in Goričanov italijanske narodnosti. Veliko je tudi Furlanov, okrog 350 je Grkov, nad 300 Jugoslovancev, manj je Američanov in drugih tujih študentov, 254 pa je tržaških in gorjskih Slovencev, to je tistih, ki so ob vpisu jasno izrazili svojo narodnostno pripadnost.

Najštevilnejša je medicinska fakulteta z 2.238 vpisanimi, od katerih je 55 tržaških in gorjskih Slovencev. Na drugem mestu je pravo s 1.610 vpisanimi (le 14 zamejskih Slovencev), nato inženirstvo s 1.558 vpisanimi (20 Slovencev), naravoslovne vede, v katero spada fizika, biologija, matematika, kemija in geologija s 1.393 vpisanimi (19 zamejcev), ekonomija s 1.182 vpisanimi (45 zamejcev), literatura in filozofija s 1.171 vpisanimi (50 zamejcev), jeziki in literatura z 922 vpisanimi (od teh 21 zamejcev), pedagogika s 705 vpisanimi (6 zamejcev), politične vede s 625 vpisanimi (le 7 zamejcev) in farmacija s 408 vpisanimi, od katerih je le 8 slovenske narodnosti.

Prejšnji teden smo prisostvovali drugi letošnji seji kolektiva študentov medicinske fakultete. Prisotnih je bilo manj kot 20 oseb, se pravi, niti 1 odstotek vseh vpisanih na tej fakulteti. Od vseh prisotnih pa je zopet le petdeset tistih, ki se resnično potegujejo, da se v okviru fakultete nekaj naredi, spremeni ali prilagodi sedanjim potrebam.

Kaže, da je trenutno med vsemi kolektivi najbolj organizirana pravna fakulteta. «Letos smo se že dvakrat sestali, je povedal Marko, «in se konkretno zmenili o marsičem. Skupaj z medicinskim kolektivom bomo konec meseca organizirali v univerzitetnih prostorih javno debato o zakonu proti spolnemu nasilju. Ob tej priložnosti bomo tudi pripravili razstavo o tej temi ter pobirali podpise za zakonski osnutek. Prav tako bomo konec novembra in decembra pripravili ločena predavanja o političnem zločinu, o garantizmu, o reformi italijanske ustave, o procesu proti avtonomiji ter o globalni zaščiti. Medtem pa že uspešno deluje posebno «tajništvo» našega kolektiva, ki pomaga študentom tako pri izbiri učnega načrta fakultete, kot pri izbiri izpitov. Kajti zavedamo se, da ko pride študent na univerzo ne ve na koga se obrniti za razne praktične nasvete. Tako smo postavili pred tajništvom v drugem nadstropju mizico in vsak ponedeljek, in sredo, od 9.30 do 12. ure je tam kdo od kolektiva, ki nudi vse možne informacije. Dodati moram, da se je z nami razgovarjalo zelo veliko študentov, ne le brucov, temveč tudi ostalih.»

Posebno tajništvo fakultetnega kolektiva je lani delovalo tudi na političnih vedah. Zaradi izrednega uspeha, se bo poskus tudi letos ponovil in sicer vsak ponedeljek dopoldne v prvem nadstropju glavnega univerzitetnega poslojja. Govorili smo s predstavniki medicinskega kolektiva, ki so priznali, da je bila preteklost kolektiva najbolj uglednega značaja celotne univerze. Tudi tu se je sedaj pojavila kriza. Okrog 20. novembra se bo pričel nekajdnevni seminar o problemu narkomanije, ki ga bodo vodili univerzitetni profesorji medicinske fakultete. Študenti ekonomske fakultete bodo decembra meseca pripravili srečanje s predstavniki FLM ter govorili o boju za delovne pogodbe. Filozofska je v lanskem akademskem letu posvetila vse svoje moči obrazložitvi in prikazu problematike slovenske manjšine ter boja za globalno zaščito Slovencev v Italiji.

Te so bile nekatere od važnejših pobud, ki so jih pripravili tržaški študentski kolektivi. Te kolektive pa sestavljajo skoraj izključno italijanski študenti. Le tu pa tam se pojavi kak Slovenec. Že nekaj let se na raznih fakultetah (tako na pravni, ekonomski, filozofski) poskuša ustanoviti izključno slovenski kolektiv študentov. V okviru pravne fakultete je lani tudi prišlo do uspešnega sodelovanja z društvom Pravniki v gospodarstvu iz matične domovine, ki je pripravilo tudi dva seminarja ter organiziralo srečanje s prof. Ribičem o jugo-

slovanskem samoupravnem sistemu. Letos se o nadaljevanju kolektiva še ni govorilo. «Počakati moramo še mesec, da vidimo, koliko študentov se bo vpisalo v prvi letnik», pravi član kolektiva.

Sicer pa je stopnja zavesti o pomenu organiziranega dela — angažiranosti — med Slovenci večja kot med študenti italijanske narodnosti. Jasno je prišlo to do izraza pri februarskih volitvah za izvolitev predstavnikov v upravni svet univerze, ko se je prijavilo na volitve nad 30 ali 40 odstotkov Slovencev, medtem ko je bila udeležba vseh volivcev na tržaški univerzi okrog 8 odst. To dokazuje, da je sodelovanje med samimi slovenskimi študenti možno, četudi je na vsaki fakulteti vpisanih pretežno število študentov in je večina teh že zaposlena pri kakšni zamejski organizaciji.

Lahko pa bi kljub temu pričakovali nekoliko več njihove organiziranosti na univerzi. To je zlasti potrebno v tem političnem trenutku, ob katerem se moramo treznejše zamisliti. «Anonimnost na univerzi je v prid le nazadnjaškim silam, ki jih ni malo. Zavedati se moramo, da le organiziranost in delovanje krepija narodno zavest; in univerza je, kot rečeno, ogledalo družbe, kar našemu primeru ogledalo tržaške stvarnosti, v kateri smo tudi mi, Slovenci. (kt)

Sedemdeset plodnih let Hadrijana Coticča

Prijeten občutek ima človek, ko gre po ozki ulici mimo Hadrijanove hiše in sliši udarjati kamnoseško kladivo v trdo skalo.

Mož, danes 70-letnik, ga vihti in udriha hitavo, a predano. Življenjska pot Hadrijana Coticča se je začela v Križu 8. novembra 1909. S 14. letom se je odločil za delo v kamnolomu, izučil se je za kamnoseka v Nabrežinskih kamnolomih.

Leta 1935 se je poročil z domačinko Slavo Košuto (Kraljevo) in v zakonu sta imela tri hčere. Ker razmere pod fašistično Italijo niso bile nič kaj primerne za našega človeka, si je moral iskati delo

v Nemčiji. Tako je leta 1938 zapustil družino in odšel iz domačega okolja v tuje kraje. V času vojne je moral z Nemci na Norveško, od koder se je vrnil domov let. 1945 ter se aktivno vključil v vaško prosvetno kulturno delovanje.

Bil je mož, ki ni štedil s svojimi močmi in do nedavna še drugo veselje, namreč veselje do godbe na pihala. Kot aktivni član kriške godbe je obhodel domala ves Kras in okolico, bil je prisoten na vaskih praznikih pred vojno in po njej, dokler ni v Križu nastala mladiška godba.

Ob sedanjem jubileju mu iz srca želijo vsi domači, da bi še dolgo čil in zdrav klesal, kot je njega izklesalo življenje v zdravega in demokratičnega Križana.

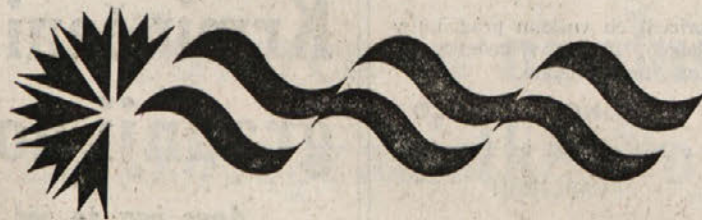
K. K.

● Mestni muzej Revoltella bo priredil tečaj za vudbo v portretih in akcijah. Tečaj se bo začel 13. novembra, vodil ga bo prof. Nino Perizi. Trajal pa bo do konca maja. Vsi zainteresirani se lahko vpišejo ob začetku samega tečaja in do 23. novembra.

● Danes, 8. novembra, ob 16.30 bo Zveza žensk priredila v sejni dvorani občinskega sveta v Nabrežini javno zborovanje, na katerem bo predstavila zakonski predlog proti spolnemu nasilju. Istočasno se bo začelo tudi zbiranje podpisov.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

pod pokroviteljstvom dežele Furlanije - Julijske krajine

čez tri gore, čez tri dole...

2. MEDNARODNO SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN

V Kulturnem domu v Trstu

v nedeljo, 11. novembra, ob 17. uri

Predprodaja vstopnic od danes, 8. t.m., dalje na sedežu SPZ v Trstu, Ulica sv. Franciška 20, v uradnih urah.

ODSEK ZA ZGODOVINO NSK
TFS «STU LEDI»

iz domače skrinje

RAZSTAVA NOŠ, SLIK IN
DOMAČIH PREDMETOV

V Kulturnem domu v Trstu

odprtje razstave jutri, 9. novembra, ob 18.30

PD «France Prešeren»

večer
hrvaške
folkloreSodelujeta:
Ogranak Seljačke sloge
iz Donje Dubrave in Hal-
denjaki iz Donje Puljev Boljuncu,
gledališče
FRANCE PREŠEREN
v soboto,
10. novembra, ob 20.30

PROST VSTOP

kupuj kjer stane manj

pridi v

DScoop

NOVI

discount

v GORICI, Naselje sv. Ane, ul. Garzarolli 201
od 10. novembraCooperative Operaie di Trieste, Istria e Friuli,
Delavske Zadruganajvečja samopostrežna organizacija v deželi
22 Supercoop, 6 DScoop, 5 delikatesnih trgovin

Jesensko srečanje z Ano Marijo Kobal prevajalko Srečka Kosovela v hrvaščino

Ko pride oktober in za njim november, me privablja Kras. Četudi ga ne obožujem tako kot cel vrsta slikarjev, ki jim je postal skoraj modna motivika, kljub temu da živijo daleč od njega, vseeno zatrdno vem, da ima v sebi še mnogo več, kot kaže njegova zunanja podoba z rdečim ručjem v vseh otenkih, s tistimi trami terana, ki so navdihile eno izmed Jakčevih grafik, s kalonami in ogradami, ki so postale spoznavni element Spacalovih umetnin, s tistimi korcastimi strehami v mozaikih mlajšega Jožeta Spacala...

Kosovela si brez Krasa ne moremo predstavljati, a vendar se mi zdi, da bi bil Srečka Kosovel isto kot je, pa čeprav bi se bil rodil kje na Tolminkem, od kod je bila njegova mati, ali pa na Vipavskem, kjer je do Krasa pripadala. Res pa je, da je mnogim postal Kras znan, pešniško občuten prav zaradi pesniških borov in brinovke. Če ne bi poznali Kosovlove poezije, nam tisti borov gozd tam ob cesti iz Romaja proti Sežani ne bi šumel v takih simfonijah, ki nam grede v do srca in sprožajo skrite notranje strune, za katere sploh sami nismo vedeli, da so v nas. Nemojokrat sem iz jesenske ali zimski Idrije kar pobežal na Kras, da sem lahko gledal sončni zahod izpred cerkve v Komunju, da sem zadilhal zdravi duh brine, se prepustil šumenju vetra v borih in se kaj lepša in sproščujočega pomenil s Tončko, ki čuvala in obnovila živ spomin na Srečka na njihovem domu.

Danes pa mi ni treba daleč od doma, kar pri sosedu se bom lahko pogovarjal o Kosovelu. K svojim staršem v Idriji je namreč prišla Ana Marija Kobal, slavna in prevažljiva Kosovela v hrvaščino. Z možem Lukom Paljetkom, hrvaškim pesnikom in odličnim prevajalcem Prešerna, si bosta nabrala novih pobud in pristnega slovenskega ozračja, da bo do prevodi bolj gladko tekli tam doli na jugu, v umetniško občutljivem in renesančno-baročno živahnem Dubrovniku.

Nič si nisem zabeležil in to ne bo oravi intervju. Pa vseeno, naj zapišem te vrstice, da vsaj na Krasu in na Primorskem zvemo, kako prodira Kosovel tudi v hrvaški in srbski svet.

Ana Marija Kobal, poročena Paljetak, ki je pred dvajsetimi leti končala idrijsko gimnazijo, potem pa ljubljansko slavistiko, je bila nekaj let lektor slovenskega jezika na filozofski fakulteti v Zagrebu. Čeprav je že v gimnaziji ob

Ana Marija Kobal

čudovala Kosovela, ker sta ji bila vseč njegov pesniški izraz in hrvaška motivika, pa še njegova upornost in obenem melanholija, pretresla pa jo je tudi tragika njegove mladosti, ki se je prehitro osula, je prav kot lektorica slovenskega jezika in literature v Zagrebu spoznala, kako močan vtis in sozvočje lahko ustvari branje Kosovlove poezije tudi pri hrvaških slušateljih. To jo je vzpodbudilo, da se je začela poskušati v prevajanju. Nadaljnje prevajalsko delo jo je nenehno znova potrjevalo v prepričanju, da je Kosovlov zaradi svojega izvirnega in sevežnega pesniškega izraza, zaradi svoje osebno zelo neposredno izbrane in doživljene motivike, ter globine čustva in misli v resnici pesnik, ki je lahko mednarodno izredno zanimiv, tako rekoč pesnik z evropsko in svetovno veljavo.

In še nekaj je Kobalovo vabilo, da posreduje hrvaškega pesnika, ki ga Hrvat, de jure namreč, da ka Hrvat, de facto komajda pozna. Nekatere njegove pesmi so bile doslej objavljene le v raznih antologijah na hrvaško-srbskem jezikovnem področju. Nekaj ga je prevajala srbska pesnica Desanka Maksimović in nekoliko več završki hrvaški pesnik Slavko Mihalić. Edini večji izbor Kosovlovih pesmi je izšel pred 10 leti v dvojezični izdaji Ekstaza smrti (prevajalec pesnik Janjušević).

Kobalova je najprej prevedla Kosovlove pesmi v prozi, posebno tiste, kjer se pojavlja motiv Krasa. Objavljala jih je v raznih revijah kot na primer v Odkuju (Sarajevo), Istri (Pula) in Vidiku (Split). Za Radove (znanstvena periodika), ki jih izdaja filozofska fakulteta v Zagrebu, je v letniku 1977-78 prispevala članek Klavir u lirici Srečka Kosovela, pred

kratkim pa je za III. program Radia Zagreb, ki je zelo poslušan, v redni oddaji Poezija na glas pripravila polurno oddajo o Kosovelu in Krasu z okrog 300 prevedenimi verzji.

Reška revija Dometi, ki s simpatijo objavlja kaj iz slovenskega slovstva, zlasti o Primorski (v načrtu ima tudi prevod novele idrijskega pisatelja Jožeta Felca), je objavila štiri Kosovlove konstruktivistične pesmi v prevodu Kobalove. Tudi beograjska literarna revija za mlade Književna omladina je že objavila pet Kosovlovih pesmi v prozi. Nekaj jih je bilo objavljenih še v revijah Književna reč, 15 dana ter v osiškem časopisu za otroke Maslačak.

Kobalova je letos dokončala prevod Integralov. Pripravljeni za tisk čakajo, da jih izda založba Čakavski sabor v Splitu. Ali bo to uresničeno letos, še ni gotovo. Za prevode naše literature v katerikoli jezik se moramo zavzeti namreč tudi Slovenci sami. Društvo slovenskih pisateljev in komisija za medrepubliške kulturne zveze sta baje pripravljena pomagati, da bi do izdaje čimprej prišlo.

Z zakoncem prevajalcema se je bilo lepo meniti. Luko Paljetak, ki je Hrvat, rojen Dubrovnikčan, govori gladko slovensko in še celo vrsto drugih jezikov (italijansko, francosko, angleško itd.). Pri prevajanju sta drug drugega svetovalec in ocenjevalca. Kobalova pravi, da so bili Integrali

trd oreh, četudi so na prvi pogled videti enostavni za prevajanje. Človeka namreč lahko zavede Kosovlov sodobni izraz, prevod pa mora enakovredno podati tudi misel, ki je sicer v Integralih ekspresionistično razdrobljena; Paljetak bistro ugotavlja, kar zna tudi utemeljiti, da obstajajo tako med Slovenci kot Hrvati besedni ustvarjalci, ki bi jim laže našli ustreznega dvojnika pri sosedih kot v istonarodni literaturi, to da se da ilustrirati z nekaterimi dvojicami kot na primer Askerc - Kranjčević, Cankar - Matoš, Zupčančić - Nazor, Gradnik - Ujević, Kosovel - A. B. Simić, vzporednice bi se dale najti tudi pri sodobnih literarnih ustvarjalcih. Zlasti za Kosovela in Simića je značilno, da ju združuje tudi podobna življenjska usoda: oba sta umrla mlada, oba sta bila avantgardna, oba intimno navezana na podobno naravno okolje (slovenski Kras, kras v Hercegovini), v pesniškem izrazu in vsebini sta uporabljala podobne simbole (smrt) in še mnogo je stvari, ki ju povezuje. Oba sta bila mnenja, da je Kosovel »kompleten« pesnik, novator, ki bo trajno aktualen in je naravno da je Hrvatom privlačen bodisi kot pesnik bodisi kot človek.

Od obeh Dubrovničanov, ki z veliko verno in ljubeznivo posredujejo slovensko leposlovje sosedu in bratom Hrvatom, sem se poslovlil z obljubo, da bomo pozorno spremljali njuno plemenito delo.

TOMAŽ PAVŠIČ

srečko kosovel

kabinetski ljudi

Sunce na travi, kako je zeleno!!
Kako je dobar čovjek u prirodi!!
Mekan je kao vjetar, koji u granama trepeče
i koji vela tišine raskriva
Njegov korak se u vjetru gubi
svuda, posvuda.

Kako je jednostavan čovjek u prirodi,
kao ptica što plove prethi nad nama,
Jeste li vidjeli pticu, što je izletjela
iz kaveza, pogledajte, kako tetura,
kada se u slobodi nadje.
Zato: u slobodi, kabinetski ljudi,
da postanete svjesni svijetlih vjetrova,
dobre sunčane svjetlosti, svjetlosti nad nama,
laganog gibanja šumskih vrhova.
Živjeti, živjeti je smisao čovjeka.

jesenje tiho

Jesenje tiho je u meni
i vani. Lijepo,
kamo god pomislim.

Ogroman posao me čeka.
Nije li to veselo?
Ne borim se
za časno građanstvo
u ljudskom društvu,
nego
za nj
u svijetu lijepoga
i pravičnoga.

Što je veselje?
Žudnja života.
Radost života.
Što će nam priznanje!
Za korak sam bliže životu,
u koji moram utisnuti
svoje znamenje.

Prva knjiga Finžgarjevega zbranega dela

Državna založba že dolgo vrsto let izdaja zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev. Teh knjig je doslej izšlo že 128. Kot 129. knjiga pa je zdaj izšel prvi zvezek zbranega dela Frana Saleškega Finžgarja v redakciji Jožeta Šihrca. Mnogoterim slovenskim klasikom, ki so že doživeli izdajo v zbranih delih se zdaj pridružuje še Finžgar, eden najbolj priljubljenih slovenskih klasikov, s čimer bo na eni strani dana javnosti kritična izdaja celotnega pisateljevega dela, na drugi strani pa bo z novo, popolno izdajo omogočeno branje Finžgarjevih del novemu rodu bralcev.

Sedanja izdaja Finžgarjevega zbranega dela bo prinesla vse, kar je prišlo izpod njegovega peresa, razen izrazito teoloških del. Najprej bo objavljena vsa pro-

za, potem dramatika, za tem temeljni opusom bo ponatisnjeno njegovo avtobiografsko pričevanje Leta mojega popotovanja, na koncu pa pesmi, eseji, kritike, govori in pisma. Znotraj posameznih zvezkov pa bodo dela urejena dosledno po kronološki nastanka, vendar ne čisto dosledno, ker je pač treba upoštevati tudi vsebinsko sorodnost. Besedilo bo prihranjeno, nekatera dela, ki jim je Finžgar sam dal dokončno obliko, pa bodo prirejena po objavah v zbranih spisih, ki so izšli pred desetletji.

Sedaj je izšla torej prva knjiga zbranega dela, ki zajema prozo od gimnazijskih začetkov do leta 1899, lo se je pisatelj iz realistično doživljajškega sveta umaknil

v svet intimne umetnosti. Tako je v knjigi zbrana t.i. mladostna proza. Gre za povesti, novele in črtice, ki jih je Finžgar napisal na začetku svoje literarne poti, ko je istosčasno pisal tudi pesni, čeprav mu je bilo jasno, da ga bo pot pripeljala izključno v prihodnost. V Dodatku so objavljeni spisi, ki so bili objavljeni v Domačih vajah ali so ostali v rokopisu in nekatere krajše črtice iz otroških listov. Seveda pa ima knjiga na koncu tudi opombe, ki obsegajo uredniškovo pojasnilo o konceptu celotne izdaje Finžgarjevega zbranega dela in pojasnilo k ureditvi prve knjige. Na koncu so tudi opombe k posameznim tekstom.

Izdaja zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev je glede na

svoj obseg in glede na to, da predstavlja slovenskemu bralcu kritično izdajo vseh pomembnih slovenskih klasikov, ena naših najpomembnejših izdaj. Predstavlja pa gotovo najboljše zbiranje slovenskega knjižotništva. Zato pomeni začetek izdajanja zbranega dela Frana Saleškega Finžgarja pomembno dopolnitev te izdaje, ki naj predstavi slovenski javnosti celotno slovensko klasiko. Res je, da dosega ta izdaja le 2000 izvodov, kar kaže, da je izdaja namenjena predvsem knjižnicam, šolam in znanstvenim ustanovam doma in izven domovine. Vendar pa tudi mimo ljubiteljev domače literature in prijateljev domačih klasikov ne bo mogla iti neopažena.

Sl. Ru.

PRI DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE

Josip Vidmar: OBRAZI

Ime Josipa Vidmarja, ki že vrsto desetletij stoji v ospredju slovenskega kulturnega dogajanja kot pisatelj, dramaturg, kritik, javni delavec, dve desetletji kot predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, pomeni ime osebnosti, o kateri ni treba izgubljal besed ob predstavitvi. Ker je kot pisatelj Vidmar znan kot neizprosno kritičen duh, enkrat mislec in stvarjen pisatelj, predstavlja njegovo ime na platnicah vsake njegove nove knjige poseben mik za vsakogar. Pa naj se z Vidmarjem in njegovimi idejami strinja ali pa jih odklanja. Zato bo Vidmarjeva nova knjiga, ki je pri Državni založbi Slovenije izšla pod naslovom OBRAZI, že zaradi samega avtorja deležna zanimanja vseh tistih, ki jih zanimajo problemi slovenskega kulturnega življenja in dogajanja v njem. Druga posebnost nove Vidmarjeve knjige je v tem, da knjiga obravnava portrete petindvajsetih slovenskih kulturnih delavcev, pisateljev, pesnikov, skladateljev in slikarjev, katerim je avtor dodal dva še posebej zanimiva portreta, podobni Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja. In če založba sama pravi, da knjigo kot najpomembnejšo izvirno noviteto med svojimi številnimi izdajami, potem najbrž ni odveč opozoriti na knjigo, ki bo danes naša stvarnost, še posebej najbrž zaradi portretirancev, Vidmarjevih sodobnikov, ki so že vsi mrtvi.

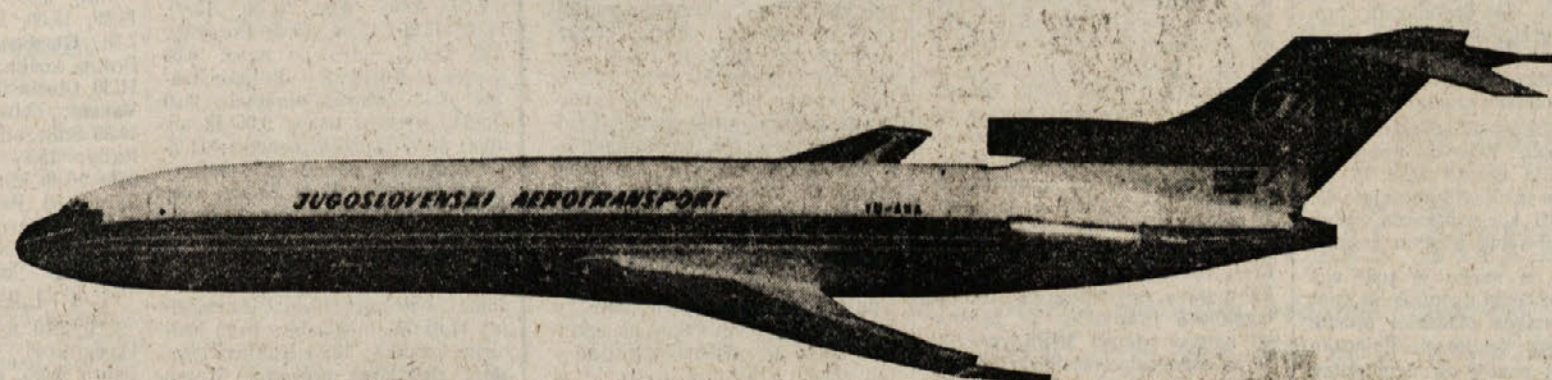
Knjiga OBRAZI predstavlja Vidmarjev obracun s sodobniki, kakor se jih spominja in opisuje avtor. Čas njegovih pričevanj se razteza v obdobju šestdesetih let, kar je nedvomno edinstven primer. Pri tem se Vidmar omejuje na literaturo in kulturo, s portretoma Kidriča in Kardelja pa posega v današnji čas. Tako je knjiga svojevrsna kulturna zgodovina Slovencev našega stoletja, katere odmevi bodo daleč presežili današnji čas. Zlasti še, ker knjiga ne predstavlja samo portretov temveč vsebuje o posameznih pojavih in dogajanjih tudi avtorjeva razmišljanja in sodbe. Tako je poleg knjige s portreti slovenskih kulturnih delavcev prve polovice našega stoletja knjiga tudi svojevrsna Vidmarjeva avtobiografija. Ker avtor živim ljudem ne posveča posebnih poglavij, je knjiga OBRAZI, — tudi knjiga senc, ki so oblikovale, nekatere pa tudi izoblikovale kulturno in družbeno usodo slovenskega, s silo spomina, ki deluje z obudovanjem vredne nazornosti, oživlja Vidmar te sence v njihovem času brez domišljjskih primesi. Tako prihajajo na dan pota in razpota slovenske kulturne zgodovine polprete-

kile zgodovine, predvsem pa tisti izbruh stvarniških strasti, ki je bil značilen za novejšo oblikovanje slovenstva.

Če prelistavamo Vidmarjevo knjigo, ugotovimo, da je avtor oživil pred bralcem spomine na vrsto imenitnih osebnosti našega kulturnega življenja. Med portretiranci so Oton Zupančič, Ivan Cankar, Prežihov Voranc, Alojz Gradnik, Miran Jarc, Ferdo Kozak, Fran Albreht, Anton Novčan, Lili Novy, Rihard Jakopič, Marij Kogoj in še drugi. Na koncu sta portreta Borisa Kidriča in Edvarda Kardelja. Vseh teh oseb se Vidmar spominja iz svojih lastnih srečanj, piše o njih ob svojih razgovorih z njimi, ocenjuje njih delo in pomen v slovenski kulturi. Pri tem je svojim neprijateljem ostal dosleden, neprijeteljstvo nasproti, o drugih spet piše prizanesljivo in vendar kritično, do nekaterih pa je prijateljsko vznemelen. Ob teh spoznavanjih ljudi, o katerih piše, niza avtor svoja razmišljanja in kritične misli o slovenskem kulturnem življenju in sili tudi bralca k razmišljanju. Kakor je na primer kritičen in odklonilen do Juža Kozaka, tako je doberhoten do Frana Albrehta in Alojza Gradnika, objektivno do Antona Novčana, toplo nastrojen do svojega brata Milana, pa poln pohval do Kogojca, Dobide, Jakopiča, Prežihovega, Voranca, tudi do Ferda Kozaka, Portret Edvarda Kardelja, ki je iz najnovejšega časa, (OBRAZI so nastajali dvajset let) pa predstavlja pravo človeško podobo tega neustrašnega politika, javnega delavca in misleca. Gre torej za pravo galerijo portretov, v kateri je pisatelj jase, konkretne, nedvoumne, pa tudi oster in nepopustljiv. Ob njih pa se nam same po sebi predstavljajo Vidmarjeve načelne misli o kulturi, o slovenstvu, pa tudi o politiki. OBRAZI so torej podoba slovenskih javnih delavcev, pa tudi podoba njih avtorja.

Morda dobimo kdaj dopolnilev knjige, portrete drugih sodobnikov, ki so še živi. Morda nam avtor predstavi kulturne delavce tujega sveta, s katerimi je vse svoje življenje prihajal v stik. Toda čeprav nam Vidmar predstavlja le petindvajset naših kulturnih delavcev, pa gre vendar za dragoceno pričevanje. In, za knjigo, ki se po svojem značaju močno razlikuje od vseh podobnih knjig s portreti in avtobiografijami. Vidmar je uspel združiti obe zvrsti v eno samo, novo zvrst pričevanja, pričevanja, ki je zanimivo in prepričljivo, vsekakor pa vredno branja, pa če se z avtorjevimi sodbami, o njegovih vrstnikih strinjamo ali ne.

Sl. Ru.

JATOVE DOMAČE IN MEDNARODNE ZVEZE Z LETALIŠČEM LJUBLJANA (OD 1. NOVEMBRA 1979 DO 31. MARCA 1980)

ODHOD IZ LJUBLJANE

V	Št. leta	DNEVI	ODH	PRH	BUS ODH	TIP letala
BEOGRAD	721	123 56	06.50	07.50	05.30	72S
BEOGRAD	723	4	08.50	09.50	07.30	DC9
BEOGRAD	721	7	09.50	10.50	08.30	DC9
BEOGRAD	723	3	10.40	11.40	09.20	72S
BEOGRAD	353	1 5 7*	15.30	16.30	14.10	72S
BEOGRAD	723	2	16.10	17.10	14.50	DC9
BEOGRAD	725	4	16.50	17.50	15.30	72S
BEOGRAD	725	3 6	21.10	22.10	19.50	72S
BEOGRAD	723	5 7	21.15	22.15	19.55	DC9
DUBROVNIK	229	2 6	15.50	16.50	14.30	DC9
SPLIT	904	7	16.40	17.30	15.20	DC9
SPLIT	904	2 4	14.10	15.00	12.50	DC9
SARAJEVO	955	3 6	14.10	15.05	12.50	DC9
SKOPJE	955	3 6	14.10	16.25	12.50	DC9
SKOPJE	904	7	16.40	19.00	15.20	DC9
SKOPJE	904	2 4	14.10	16.30	12.50	DC9

ODHODI IZ LJUBLJANE

V	Št. leta	DNEVI	ODH	PRH	BUS ODH	TIP letala
NEW YORK	502	6	14.00	17.20	12.00	DC10
NEW YORK	504	2*	09.30	17.20	07.30	DC10
AMSTERDAM	228	2 6	11.10	12.50	09.35	DC9
FRANKFURT	352	1 5 7*	11.35	12.45	10.00	72S
FRANKFURT	354	2 4 6	10.10	11.20	08.35	DC9
LONDON	212	2 5 7	10.20	11.20*	08.45	DC9
PARIZ	244	5 7	16.10	17.55	14.35	DC9

PRIHODI V LJUBLJANO

IZ	Št. leta	DNEVI	ODH	PRH	BUS odhod
BEOGRAD	720	1234567	19.30	20.30	20.45
BEOGRAD	722	4	07.20	08.20	08.35
BEOGRAD	724	7	15.10	16.10	16.25
BEOGRAD	722	3	09.00	10.00	10.15
BEOGRAD	352	1 5 7*	09.50	10.50	11.05
BEOGRAD	722	2 5 7	08.30	09.30	09.45
BEOGRAD	724	4	15.10	16.10	16.25
DUBROVNIK	228	2 6	09.30	10.30	10.45
SPLIT	905	6 7	08.30	09.20	09.35
SPLIT	905	3 6	08.40	09.30	09.45
SARAJEVO	954	2 4	08.30	09.25	09.40
SKOPJE	954	2 4	07.10	09.25	09.40
SKOPJE	905	7	07.00	09.20	09.35
SKOPJE	905	3 6	07.10	09.30	09.45

PRIHODI V LJUBLJANO

IZ	Št. leta	DNEVI	ODH	PRH	BUS odhod
NEW YORK	505	5*	18.15	13.00*	13.30
NEW YORK	503	1	18.15	08.30*	09.00
AMSTERDAM	229	2 6	13.30	15.10	15.40
FRANKFURT	353	1 5 7*	13.40	14.50	15.20
FRANKFURT	355	2 4 6	12.15	13.25	14.05
LONDON	213	2 5 7	12.20*	15.30	16.00
PARIZ	245	5 7	18.50	20.35	21.05

Vsi časi so lokalni.

Vozni red je samo informacija in se lahko spremeni brez predhodnega obvestila.

Za točne informacije se obrnite na JAT Ljubljana ali najbližjo turistično agencijo.

Legenda:

- 1234567 — dnevi v tednu
- a — leti DC9
- b — leti via Beograd JU503
- c — leti via Beograd JU502
- d — od 16. 3. 80 leti 1 uro kasneje
- * — prihod naslednj dan
- DC9 — DOUGLAS DC9 (Y razred)
- 72S — BOEING 727 (F in Y razred)
- DC10 — DOUGLAS DC10 (F in Y razred)

INFORMACIJE IN REZERVACIJE
JAT LJUBLJANA, Miklošičeva 34,
tel. (061) 314-340, 314-341, 313-845
JAT LETALIŠČE BRNIK,
tel. (064) 21-112
JAT MARIBOR, Grajski trg 3,
tel. (062) 26-155

ODHODI IN PRIHODI JAT AVTOBUSOV IZ/DO
AERODROMA: JAT TERMINAL, TRG OF

V KULTURNEM DOMU V NEDELJO, 11. NOVEMBRA

Nastop «Hajdenjakov» z Gradiščanskega in ansambla «Lorenzo Forlani» iz Vodnjana

Folklorno izročilo je še živo v hrvaških vaseh v Avstriji - Vodnjanska skupina predstavnikov italijanske folklorne tradicije v Jugoslaviji

Narodnostne skupnosti, ki živijo v meji matine domovine, v kratki časi ljudsko izročilo in nega naroda z veliko večjo skrbnostjo. Dva taka predstavnika, čeprav s popolnoma drugačno zgodovino, vam predstavljamo v tem drugem opisu udeležencev letošnjega srečanja folklornih skupin «Čez tri gore, čez tri dele».

Prireditev, kot smo že večkrat zapisali, organizira SPZ in bo v nedeljo, 11. novembra popoldne v Kulturnem domu, skupina «Hajdenjaki», ki vam jo najprej predstavljamo, bo nastopila že večer pa v sicer skupaj z mednarodno skupino «Seljačke sloge» iz Donje Dubrave v dolinskem občinskem gledališču «France Prešeren» v Boljuncu.

Folklorni ansambel «Hajdenjaki» prav gotovo sodi med največje zanimivosti in novosti letošnjega srečanja: prihaja namreč iz Dolnje Pulje na avstrijskem Gradiščanskem, kamor so se pred stoletji izselili številni Hrvati predvsem iz Slavonije. Zato je ob enem nosilec starega hrvaškega folklorne izročila in pa novejših folklorne, ki je nastala v hrvaških vaseh v Avstriji.

Na nastopu v Boljuncu, kjer bodo imeli več časa, bodo seveda gradiščanski Hrvati lahko pokazali večji del svojega repertoarja. Vsekakor pa bodo tudi v tržaškem Kulturnem domu, kjer bo vsaka nastopajoča skupina iz povsem razumljivih razlogov, imela odmerjen čas, prikazali nekaj svojih izvirnih gradiščanskih.

V slavski splot, ki ga odlikuje hitra in vesela izvedba, sodijo Nedeljsko, Setnja, Drmež, Presjek, kača in pa Čiro. Za občinstvo bo še zanimivejša, predvsem zato, ker ga je po vsej verjetnosti le malo kdo videl. Kot ga že ime «Puljansko kolo», izdaja, je nastalo v kraju Dolnja Pulja in okoliči, črna mu je hrvaški tanec s močnimi vplivi motivov sosednjih Madžarov in Avstrijcev. Naj navedemo le nekaj imen: Kocinč, Zvone Dolnje Pulje, žute, čizme in Naša mala Anica.

Po skupini, ki nastopa malo časa, je na vrsti druga, ki je aktivna že preko trideset let. Gre za članice ansambla «Lorenzo Forlani» iz Vodnjana pri Pulji, ki delujejo v okviru italijanske narodnostne skupnosti v Istri.

Vodnjansko skupino, kot tudi druge iz Istre, smo lahko pri nas že večkrat gledali, tako da je morda trditi, da sodi izbira predstavnika italijanske folklorne tradicije v Jugoslaviji med stalnice v sponzoriranih programih Slovenske prosvetne zveze.

Skupina iz Vodnjana, ki jo trenutno sestavlja okoli štirideset

godev, pevcev in pesalcev, bo prikazala stare svatovske običaje in pa pesmi in ples, ki so bili nekoli v navadi za pust in druge slovesne prilike.

Svoj nastop bodo pričeli s Serenato, ki jo je zarocenec pel svoji ljubljenci, in s svatovskim sprevedom. Po nekaj segavih pesmi bodo zaplesali še značilni «Monferrino» z elegantnimi priklopi, veselejšo «Villotto», «Bersagliero», ki jo odlikuje odličnejši ritem in še poskočno «Furlano». V slovo bodo zajeli «novissi» (novoporočenci) in kot je že njihov prijeten in nadvse priljubljen običaj, razdelili med občinstvo domače pecivo in pristno istrsko vino.

Nad vse zanimive so tudi nove vodnjanske skupine, zlasti ženske. Kakšne pa so bile tržaške narodne noše, čeprav kasnejšega izvora kot istrske, ki jih ima skupina iz Vodnjana, pa bo skušala med drugim prikazati razstava «Iz domače skrbinje». Pripravi sta jo Odsek za zgodovino pri NSK in tržaška folklorna skupina «Stu leda», odprti jo bodo jutri popoldan v pritličju Kulturnega doma, na ogled pa bodo še stare fotografije in slike ter razni domači predmeti. (bp)

Jedrsko energija sorazmerno manj nevarna

NEW YORK — Na seji generalne skupščine OZN je generalni sekretar hladno ocenil, da je jedrska energija sorazmerno manj nevarna, kot so jo prejevali mednarodni mediji. Generalni sekretar hladno ocenil, da je jedrska energija sorazmerno manj nevarna, kot so jo prejevali mednarodni mediji.

Povsod prevladuje mnenje, da je spričo vedno hitrejšega upadanja rezerv fosilnih goriv izkoriščanje jedrske energije edini izhod iz sedanje krize. V zadnjem času pa se je zgodilo, da je izgradnja jedrskih central precej zastala. Generalni direktor mednarodne agencije trdi, da je treba pripisati to trem različnim vzrokom. V prvi vrsti so številni projekti okvar, ki so nastale v različnih jedrskih centralah. Tu je mislila predvsem okvara v ameriški centrali «Otok treh milj», čeprav

ta ni povzročila kakih hudih posledic. Danes v ZDA mnogo pišejo o teh vprašanjih, toda važno je, da je največkrat po sredi vprašanje bodočih predsedniških volitev v tej državi.

Kot drugi vzrok se navaja strah jedrskih sil, da bi širjenje jedrske tehnologije v miroljubne namene, utegnilo napotiti države v razvoju na pot uporabe te energije v vojne namene. Tretji vzrok pa je brez dvoma v dejstvu, da je močna podpora petrolejskih proizvodov praktično onemogočila, da bi številne države v razvoju mogle kupiti jedrsko tehnologijo.

Ravnatelj mednarodne agencije je v svojem govoru ostro napadel nasprotnike uporabe atomske energije v miroljubne namene. Med drugim je dejal, da bi morebitne posledice zaračuna obstoječih jedrskih central utegnile povzročiti v najslabšem primeru rakasta obolenja pri največ šestdesetih ljudeh na leto. Z isto metodo so izračunali, da bi lahko vsako leto umrlo kar 6.700 ljudi zaradi raka, ki ga povzroča normalna uporaba rentgenskih aparatov in radioaktivnih žarčev v terapevtske namene. Po Eklundovih številkah bi bilo treba zaključiti, da na svetu umre vsako leto zaradi raka, ki ga povzroča znanost in neznani činitelji kar 5 milijonov ljudi.

Ku-Klux-Klan skupaj z nacisti

WASHINGTON — Prvi rezultati preiskave dokazujejo, da so pri napadu na udeležence protirasističnega pohoda v mestu Greensborough na ameriškem jugu delovali razen rasistične organizacije Ku-Klux-Klan tudi ljudje iz vrst neke nacistične skupine, ki deluje v Južni Karolini. Nedavno so aretirali še dva člana te nacistične skupine, tako da je sedaj za zapahi 14 ljudi.

V divjem napadu na udeležence protirasističnega pohoda, so beli rasisti ubili štiri pripadnike «Organizacije za izražanje stališč delavcev» ter ranili deset drugih ljudi. Policija trdi, da sta odprli ogenj iz avtomatskega orožja «obe stranke». Preživeli udeleženci pohoda pa odločno zavračajo trditve, da bi bili oboroženi.

Ameriški tisk je prejšnji ponedeljek pisal, da se je dejavnost pripadnikov rasistične organizacije Ku-Klux-Klan in članov nacističnih skupin v zadnjih mesecih močno okrepila v Južni Karolini. Predsednik Carter je naročil pravosodnemu ministru, da ustanovi posebno skupino federalne policije FBI za boj proti aktivnosti teh organizacij.

BERITE REVIJO

DAN

Torkov večer v Slovenskem klubu

Predstavitelj knjige slikarja Edvarda Zajca

Rezijan Rino Chinese s kitaro

Patronat KZ - INAC svetuje

Plačevanje prostovoljnih prispevkov zavarovanca s 15 leti pokojninske dobe

Vpr.: «Obracam se na vas s prošnjo in željo, da bi mi dali zaupni nasvet, kako naj se ravnam pri urejanju mojih pokojninskih zadev. Sem že nekaj let trgovec in plačujem zavarovanje pri trgovskem skladu. Vendar pa se mi zdi, da te prispevke ne štejemo skupno z delavskimi, ker zakon določa nekatere razlike, ki podrejajo delavce sem imel 11 let dela in sem plačeval prostovoljne prispevke vse do prejšnjega meseca. Kaj naj mi svetujete, da bi dobil 15 let pokojninske dobe. Sedaj pa ne delam, kaj naj storim? Nekateri mi pravijo, naj preneham s plačevanjem, ker tak ne bom dobil več kot minimalno, drugi pa mi svetujejo, naj nadaljujem, ker se bo to poznalo na pokojnino. Kaj naj storim? Kaj bo pa s trgovskimi prispevki?» G.M.

Čeprav INPS upravlja tako splošno obvezno zavarovanje kot trgovsko zavarovanje, pa gre za čisto samostojno in ločeno pokojninsko sklado, pri katerih veljajo tudi različni zakonski predpisi in upokojitveni pogoji. Samostojni delavec, kot ste vi, ima pravico, da istočasno plačuje tudi prostovoljne prispevke kot bišvi podrejeni delavec, ker tako pridobite pravico do starostne upokojitve pet let prej (pri 60. letu) in tudi minimalni pokojninski znesek je višji pri solonem obveznem zavarovanju. Zato je bila povsem pravilna vaša odločitev, da ste doplačevali prostovoljne prispevke in tako dosegli potrebni «quorum» 15-letnega pokojninskega zavarovanja, kar vam je danes zagotovila minimalno pokojnino ob dopolnitvi 60. leta starosti. Trgovski prispevki predstavljajo razred zase in jih boste lahko uveljavili komaj po 63. letu starosti, kar pač zakon vsebuje tako diskriminatorno normo.

Povsem na mestu je tudi vaš pomislek oziroma dvom, če se vam sedaj še splača plačevati prostovoljne prispevke, ko ste dejansko že izpolnili pogoje za uveljavitev minimalne pokojnine. Čeprav je INPS s 1. 1. 1979 bistveno povzrabil višino prostovoljnih prispevkov (najnižji možni je 5. razred, se pravi najmanj 3.270 lir na teden), se vam dejansko ne splača nadalje plačevanje prispevkov, ker bi si tako sicer zvišali pokojninsko dobo in npr. prišli na 20, ali 25 let dobe, zaradi prenehanja pokojninske osnove pa bi vam INPS likvidiral vedno le minimalno starostno pokojnino.

Svetujem vam, da nadaljujete s plačevanjem prostovoljnih prispevkov edinele v primeru, če se nameravate naknadno ponovno zaposeliti kot podrejeni delavec (vsaj tri leta), ker bi tako pri odmerjanju vaše pokojnine bila merodajna povprečna bruto plača najugodnejših treh let v zadnjem desetletju za celotno pokojninsko dobo.

JESENSKI IZLET PO KRASU: STANJEL Doživite ogled srednjeveškega gnezda

Jeseni po trgovati se Kras poslavljajo od poletja. Kjer je med skalami in razbitim kamenjem valovilo v rahlem polnem vetru zeleno grmičevje, je sedaj raj po kazal svoj pravi obraz. Od rumene, oranžne, žive rdeče do rjave barve se nudi očem cela paleta toplih barv. Ruj je zaneetil svoj ogenj v gromovju ob poteh, dolinah, pašnikih; le bori niso klonili. Obdržali so ponosno svojo temno-zeleno uniformo kot strogi vojaki v struminih vrstah pripravljani na boj z ledeno mrzlo zimsko burjo, ki bo kmalu zagospodovala po planoti.

V tem času naj se izletnik poda na Kras. V poznem se topem jesenskem soncu se siskajo v gruče male kraške hiše skupaj z močnimi kmečkimi dvorci. Pripravljeni so na zimo. Barva označena svoj prihod s krepkimi zausinami po okenskih skurinih in raznaša po vasi listje in slamo. Takrat bo popotnik razumel bistvo, dušo kraške hiše in opazil značilnosti stavbene arhitekture. Prvi na je kamen, živ, trd kamen iz k-pan in obdelan, vzidan s trdim delom se trga Krševca. Proti sončni pripeki, proti zimskemu mrazu debeli židovi, mela okna, težke s «skramami» obložene střehe.

Skrozi monumentalne umetniško izdelane «kamene» se izgublja v burjo dim gorčih čokov na ognjišču. Kako je prijetno zateči se v tak dom. Kraška hiša pa ne li siva, mrka utruba. V obznanu dvorišče s'opimo skoz «prton» zgrajen v loku z belega kamna okrašena z reliefi nabožnih motivov z letnico izdelave in imenom hišnega gospodarja. Okna hiše z belimi podboji, iz zidov štrlijo težke, ornirane kamnite konzole, ki podpirajo lesen «gank». Vrhna esena večkrat umetniško zrezljana vrata s starinsko ključnico vodijo čez kamnit prag v notranjost, v toplo gnezdo, ki varuje «Kraševca pred neprimkami vremena, vročine, mraza».

Doživite je ogled Stanjela, tega srednjeveškega gnezda, ki se s sovremeno roba kraške planote razen edine po vipavski dolini tih načisto Branik Sežana. Kraj je bil nasejen že v prazgodovini.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV		Ob koncu srečanje z reži serjem	
12.30	Ko je prišla televizija, zadnji del	22.40	Finito di stampare: Peinajsi/dnevnik knjižne informacije
13.00	Dan za dnem — rubrika DNEVNIKA 1	23.15	Eurogol
13.25	Vremenska slika		Ob koncu DNEVNIK 2 — Zadnje vesti
13.30	DNEVNIK		JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana
17.00	Remi — risani film	9.10	18.15 TV v sol: Jesenska tišina, Morje in clovek, Metematika, Francosčina, Kemija, Rotacija in evolucija in tako dalje
17.25	Kdo je bil Antonio Pigafetta	17.20	Poročila
18.00	Skede — Znanost	17.25	Jakec in carobna lučka, otroška serija
18.30	Non stop — ballata senza manovratore	17.40	Pavljani, ameriški dok. film
19.00	DNEVNIK 1 — Kronike	18.35	Obzornik
19.20	Družina Smith — TV film	18.45	Tehtnica za natančno tehtanje
20.00	DNEVNIK	19.15	Risanaka
20.40	Ma che cosa è quest'amore? — 2. in zadnji del	19.30	TV DNEVNIK
21.30	Dolly	20.05	V živo
22.35	Politicična tribuna	22.05	TV DNEVNIK
	I racconti del mistero — TV film		Koper
	Il testamento di Kate	19.15	Eurogol — goli evropskih tekem
	Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika	19.50	Stičisce
Drugi kanal		19.58	Dve minuti
12.30	Kako	20.00	Risanaka
	Koliko:	20.15	TV DNEVNIK
13.00	Technik o potrošništvu	20.30	Canyon River — film
13.30	Centomila perche: Program vprašanj in odgovorov		Režija: Herman Jones; igrajo: George Montgomery, Henderson, Peter Graves.
	Program za mladino	21.40	Dokumentarna oddaja o nje politike
17.00	Barbapapa — risanka	22.10	Obrazi jazza — 1. del
17.05	Capitan Harlock — risani film		Zagreb
17.30	Nadaljevanje prihodnjic	17.45	Čuvaj parka
18.00	Rodne spretnosti, vzgojni program	18.15	Nevroze, izobraževalna oddaja
18.30	Iz parlamenta	18.45	Humoristični klub
	DNEVNIK 2 — Sport	19.30	TV DNEVNIK
18.50	Dober večer z ... Macarion	20.00	Aktualna oddaja
	Vmes film iz serije George in Mildred	20.50	Nikola Tesla, TV nadalj.
	George, Jerry & Company	21.50	Akcije
19.45	DNEVNIK 2 — Odprti studio		SVICA
20.40	5 italijanskih filmov za televizijo:	18.05	Program za najmlajše
	Anno di scuola, film		Program za otroke: Carobna flavta
	Igrajo: Laura Lenzi, Stefano Patrizi, Miranda Chaharia, Dusan Jazbec, Jezko Lukeš, Mira Sardoc, Zlata Rodošek in drugi.	18.15	Program za mladino: Priateljica narava
		19.05	Mladi, vzgojna oddaja
		19.35	Archeologia delle terre bibliche
		20.45	Il collezionista — film

TRST A

Radio Trst A oddaja na srednjem valu 305,9 m ali 981 KHz in na ultrakratkih valovih s frekvenčno modulacijo od 96,1 MHz do 103,9 MHz

GLAVNE FREKVENCE
Vzhodna Benčija 96,1 MHz
Gorica 96,3 MHz
Rezija in
Kanalaska dolina 100,7 MHz
Videm 101,9 MHz
Trst 103,9 MHz

7.00, 8.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00 Poročila: 12.30 Dobro jutro po naše: 8.00 Jovice iz Furlanije - Juljske kraje: 8.10 Jutrarni almanah: 9.00 Dnevni pregled tiska: 9.05 Iz arhiva: 10.05 Radijski koncert: 11.35 Jugoslovanski pevci: 12.00 Mikroskopi v razvedro: 12.40 Sedem not: 13.15 Glasba po željah: 14.10 O trošču okence: 14.30 Na goriskem valu: 15.00 Mladi pisci: 15.35 Rock revival: 16.00 Glasbeni trenutki doma i drugje: 16.40 Diskomanija: 17.05 Mi in glasba: 18.00 Kulturna kronika: 18.05 Kulturni prostor: Četrtočrta srečanja, Negro spirituals.

KOPER (Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila: 7.00 Dobro jutro z glasbo: 8.32 Solisti klasičnih instrumentov: 9.15 Knjiga po radiu: 9.32 Lucianovi dopisniki: 10.00 Z nami je...: 10.10 Leteci zmag: 12.32 Pesem dneva: 10.40 Glasba in nasveti: 11.00 Kim, svet mladosti: 12.00 Na prvi strani: 12.05 Glasba po željah: 14.00 Hiti international: 14.33 Vrtljak jugoslovanskih motivov: 15.45 Mini juke box: 16.00 Brani celebri a tempo di liscio: 16.32 Crash: 16.55 Knjiga v izlozbi: 17.00 Poslušajmo jih skupaj: 17.15 Savio record: 17.32 Jugoslovanska pop scena: 18.15 Glas Barryja Manilowa: 18.32

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Orkestri lahke glasbe: 19.00 Operna, poezija, glasba in ples.

KOPER (Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.00, 13.30, 14.30 Poročila: 6.00 Glasba za dobro jutro: 13.05 Poveške se vrstijo: 13.37 Po domače z Veselim Planšarji in ansambлом Toneta Zagarja: 14.00 Mali koncert lahkih not: 14.37 Glasbeni notes: 15.00 Prenos RL: 15.30 Glasba po željah: 16.00 Primorski dnevnik: 16.30 Aktualna tema: 16.35 Zgodbe melodije.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila: 6.00 Glasbeno prebujanje: 7.40 Poštna kočija: 9.00 Radio anch'io: 11.30 Glasbeni program z Ornella Vanoni: 12.03 - 13.15 Vi in jazz: 14.30 Sulle ali dell'ippogrifo: 15.00 Rally: 15.30 Popoldanska srečanja: 16.40 Mladi in klasična glasba: 17.00 Patchwork: 19.15 Pri sluhni, večeri se: 19.20 Musica Fantasia a più voci: 20.00 Dobrih ki opere - kviz.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila: 6.30 Dobro jutro, otroci: 7.20 Rekreacija: 7.30 Iz naših spredov: 8.00 Z glasbo v dober dan: 8.30 Mladina poje: 9.05 Z radiom na poti: 9.45 Turistični napotki: 10.05 Rezervirano za...: 12.10 Znanje medlojce: 12.30 Kmetijski nasveti: 12.40 Od vasi do vasi: 13.00 Danes ob 13.00: 13.30 Priporočajo vam...: 14.05 Enajsta sola: 14.20 Koncert za mlade poslušalce: 14.40 Jemkovni pogovori: 15.30 Zabavna glasba: 16.00 «Vrtljak»: 17.00 Studio ob 17.00: 18.00 Vsa zemlja z nami zapela...: 18.15 Lokalna radijske postaje se vključujejo: 18.35 Johannes Brahms: Sonata za violino in klavir: 19.35 Lahko otroci!: 19.45 Minute z ansambli: 20.00 Četrtočrta srečanja: 20.05 Literarni večer: 21.45 Lepa melodije: 22.20 Plesna glasba v Jugoslovanskih studijih.

Folklorni ansambel «Hajdenjaki»

Bob Woodward Carl Bernstein

NIXONOV PADEC

24.

Prevedel Dušan Dolinar

«To preiskavo je treba gnati dalje, tudi če naleti na predsednika Združenih držav», je rekel Nixon in pogledal Richardsonu v oči. «Jaz sem nedolžen. Verjeti mi morate, da sem nedolžen. Če ne verjamete, raje ne prevzemite te dolžnosti».

Richardsonu je neznansko odleglo. Priklimal je in ponudbo sprejel. Zdelo se mu je, da je stvar razčiščena — če Nixon ne bi bil nedolžen, ne bi nikdar priganjal k takšni preiskavi.

«Najpomembnejša je predsedniška funkcija», je nadaljeval Nixon. «Če bi bilo treba, rešite rajši predsedniško funkcijo kakor predsednika».

Richardson, ki si je pisal v odvetniški blok, je misel parafraziral: «Če sem pošast jaz, rešite delo».

Skoraj pri priči je za posebnega tožilca, ki naj bi vodil preiskavo v zvezi z Watergateom, imenoval svojega nekdanjega profesorja prava s Harvarda Archibalda

Coxa in mu obljubil popolno neodvisnost.

Julija je bilo Richardsonovo zaupanje v Nixonovo nedolžnost že temeljito načeto. Haig ga je skušal prisiliti, da bi Coxu omejil delovno območje, in mu dopovedoval, da utegne predsednik Coxa odpustiti, če ga ne bo obrzdal. «Če bo moral izbruhniti spopad, se mu ne bomo izmikali», je rekel Haig Richardsonu 23. julija, tisti dan, ko je Cox pisмено zahteval predsednikove trakove.

Elliott Richardson si spopada ni želel. Dej nekaj dni je šel v Belo hišo k Haigu.

Haig mu je povedal, da je predsedniku priporočil, naj zahtevane trakove izroči. Nixon je to zavrnil. Raje bo odstopil.

Haig je rekel, da ne ve, ali predsednik kaj prikriva ali pa ga le skrbi zaradi načela o spoštovanju zaupnosti, vendar Nixonu še nikdar ni videl tako razburjenega. «Človek ob tem začne ugibati, kaj neki je na tistih trakovih», je dejal Haig.

Richardson je moral tudi ugibati, nagibal pa se je k boljši domnevi. Vendar pa je tu še neka neposredna težava, je povedal Haigu. Zvezno tožilstvo v Baltimoreu je zbralo dokaze, da podpredsednik Spiro Agnew že leta prejema protizakonita plačila v gotovini.

Haigu je zaprlo sapo. Avgusta so o preiskavi zoper Agnewa trobentali že vsi časopisi.

Septembra se je Richardson lotil pogajanj s podpredsednikovimi odvetniki o priznanju krivde.

S predsednikom se je Richardson v zvezi z Agnewom sestel šele oktobra. Ko je Richardson odhajal iz ovalne

pisarne, je predsednik zaklical za njim: «Zdaj, ko sva to uredila, lahko greva naprej in se znebiva Coxa».

Richardsonu Nixonu ni poznal posebno dobro in ni vedel, kako naj si razlaga to pripombo. Kakorkoli že, z Agnewovo zadevo je imel polne roke dela vse do 10. oktobra, ko je podpredsednik odstopil.

Pet dni kasneje so Richardsona poklicali v Belo hišo. Položaj v zvezi s Coxom je naglo zorel. Prizivno sodišče je pravkar podprlo ukaz sodnika Sirice in razsodilo, da mora predsednik izročiti devet zahtevanih magnetofonskih trakov — razen če Bela hiša ne sklene kakega sporazuma s posebnim tožilcem — zunaj sodišča. Nixon je moral do petka, 19. novembra, ubogati razsodbo, se pritožiti na vrhovno sodišče ali pa skleniti kompromis s Coxom. Ta dan je bil ponedeljek. Richardson je dvomil, da bi se mogla Bela hiša in Cox sploh o čem sporazumeti.

Pravosodnega ministra so ob prihodu v Belo hišo pospremili v Haigovo pisarno. Tam je čakal Buzhardt. Richardsonu sta predložila takle načrt: predsednik bo osebno poslušal zahtevane trakove in nadzoroval pripravo prepisov, te pa bodo potem izročili sodišču namesto trakov. Posebni tožilec, ki je Nixonu že dolgo trn v peti in je bilo zgorelo za njegovo imenovanje, pa bo odpuščan. Tako bo preprečena sleherni možnost za morebitne dražbarske zahteve po novih in novih predsednikovih trakovih.

Richardson, ki je ostal na zunaj miren, je ugovarjal. Načrt je v nasprotju s sporazumom, ki ga je med zasliševanjem, preden je bil imenovan, sklenil s senatnim odborom za pravosodje. Obljubil je bil, da bo posebnega tožilca mogoče odstaviti samo zaradi «izjemno hudih

nepravilnosti». Če mu bo kdo ukazal, naj odstavi Coxa, bo nemara moral odstopiti sam.

Haig in Buzhardt sta vztrajala pri svojem. Cox bo moral iti.

Richardson je zapustil Belo hišo ves zmeden in negotov glede tega, kaj se bo zdaj zgodilo. Seveda ni vedel, da o načrtu, naj bi namesto trakov izročili sodišču prepise, razpravljajo že tri tedne in da je Rose Mary Woods začela prepisovati zahtevane razgovore že proti koncu septembra.

Čez štirideset minut je Richardsonu telefoniral Haig in mu predlagal kompromis: za to, da bi primerjal posnete trakove in prepise, bodo prosili senatorja Johna C. Stennisa, dvainsedemdesetletnega demokrata iz Missisipija, ki predseduje odboru za oborožene sile. S svojim podpisom bo jamčil za verodostojnost prepisa, le-tega pa bodo izročili sodišču.

Haig je rekel, da bo zamisel predlagal predsedniku

NOGOMET

VČERAJ V EVROPSKIH POKALIH

Katastrofa italijanskih enajsteric

Vse tri jugoslovanske ekipe uspešne

Hajduk, Rijeka in Crvena zvezda so se zaslužno uvrstili v nadaljnje ko lo - Od italijanskih ekip napredoval le Juventus - Nepričakovan spodrslija Perugie

Vsi trije jugoslovanski zastopniki v treh evropskih nogometnih pokalih so se uvrstili v nadaljnje kolo, kar je bilo predvsem posledica uspešne igre. Vse tri ekipe so se v prvi rundi pomerile s močnimi italijanskimi enajstericami. Hajduk je v prvi rundi zmagal s 2:1, Rijeka s 3:0, Crvena zvezda pa s 2:1. Vsi trije so se uvrstili v nadaljnje kolo. Italijanske ekipe, ki so se uvrstili v nadaljnje kolo, so Juventus, Fiorentina, Lazio, Roma, Napoli, Inter, Milan, Juventus, Fiorentina, Lazio, Roma, Napoli, Inter, Milan.

POKAL PRAKOV

OSMINA FINALA

Arges (Rom.) — Nottingham (Angl.) 1:2

Hajduk Split (Jug.) — Vele (Dan.) 1:2

Dundalk (Irska) — Celtic (Škotska) 0:0

Real Madrid (Šp.) — Porto (Port.) 1:0

Real Madrid (Šp.) — Ajax (Niz.) 4:0

Berlin (NDR) — Dinamo (ZSSR) 2:2

Praga (ČSSR) — Dukla (ČSSR) 2:0

Strasbourg (Fr.) — Dukla (ČSSR) 2:0

POKAL POKALNIH PRAKOV

OSMINA FINALA

Juventus (Ital.) — Borussia Mönchengladbach (ZRN) 2:1

Perugia (Ital.) — Aris Solun (Grčija) 0:3

Karl Zeiss Jena (NDR) — Crvena zvezda (Jug.) 2:1

Diögyör (Madž.) — Dundee (Škotska) 3:1

Bayern (ZRN) — Aarhus (Dan.) 3:1

Idsvich (Angl.) — Grasshoppers (Švi.) 1:1

St. Etienne (Fr.) — Eintracht (Niz.) 6:0

Kaiserslautern (ZRN) — Sporting (Port.) 2:0

Leeds (Angl.) — Craiova (Romunija) 0:2

Barkovljani so zopet poprijeli za lopate

Brez športnih objektov športa ni mogoče gojiti. To vedo tudi naša društva, ki so se vrsto let borila z velikimi težavami, ker niso imela svojih igrišč in tekmovalnih površin. Vendar so se v zadnjih letih začeli pojavljati znaki, da se stvari spreminjajo. Vse tri jugoslovanske ekipe so se uvrstili v nadaljnje kolo evropskih pokalov. Hajduk, Rijeka in Crvena zvezda so se zaslužno uvrstili v nadaljnje kolo. Italijanske ekipe, ki so se uvrstili v nadaljnje kolo, so Juventus, Fiorentina, Lazio, Roma, Napoli, Inter, Milan.

IZIDI

Arges (Rom.) — Nottingham (Angl.) 1:2

Hajduk Split (Jug.) — Vele (Dan.) 1:2

Dundalk (Irska) — Celtic (Škotska) 0:0

Real Madrid (Šp.) — Porto (Port.) 1:0

Real Madrid (Šp.) — Ajax (Niz.) 4:0

Berlin (NDR) — Dinamo (ZSSR) 2:2

Praga (ČSSR) — Dukla (ČSSR) 2:0

Strasbourg (Fr.) — Dukla (ČSSR) 2:0

POKAL POKALNIH PRAKOV

OSMINA FINALA

Juventus (Ital.) — Borussia Mönchengladbach (ZRN) 2:1

Perugia (Ital.) — Aris Solun (Grčija) 0:3

Karl Zeiss Jena (NDR) — Crvena zvezda (Jug.) 2:1

Diögyör (Madž.) — Dundee (Škotska) 3:1

Bayern (ZRN) — Aarhus (Dan.) 3:1

Idsvich (Angl.) — Grasshoppers (Švi.) 1:1

St. Etienne (Fr.) — Eintracht (Niz.) 6:0

Kaiserslautern (ZRN) — Sporting (Port.) 2:0

Leeds (Angl.) — Craiova (Romunija) 0:2

Brez športnih objektov športa ni mogoče gojiti. To vedo tudi naša društva, ki so se vrsto let borila z velikimi težavami, ker niso imela svojih igrišč in tekmovalnih površin. Vendar so se v zadnjih letih začeli pojavljati znaki, da se stvari spreminjajo. Vse tri jugoslovanske ekipe so se uvrstili v nadaljnje kolo evropskih pokalov. Hajduk, Rijeka in Crvena zvezda so se zaslužno uvrstili v nadaljnje kolo. Italijanske ekipe, ki so se uvrstili v nadaljnje kolo, so Juventus, Fiorentina, Lazio, Roma, Napoli, Inter, Milan.

IZIDI

Arges (Rom.) — Nottingham (Angl.) 1:2

Hajduk Split (Jug.) — Vele (Dan.) 1:2

Dundalk (Irska) — Celtic (Škotska) 0:0

Real Madrid (Šp.) — Porto (Port.) 1:0

Real Madrid (Šp.) — Ajax (Niz.) 4:0

Berlin (NDR) — Dinamo (ZSSR) 2:2

Praga (ČSSR) — Dukla (ČSSR) 2:0

Strasbourg (Fr.) — Dukla (ČSSR) 2:0

POKAL POKALNIH PRAKOV

OSMINA FINALA

Juventus (Ital.) — Borussia Mönchengladbach (ZRN) 2:1

Perugia (Ital.) — Aris Solun (Grčija) 0:3

Karl Zeiss Jena (NDR) — Crvena zvezda (Jug.) 2:1

Diögyör (Madž.) — Dundee (Škotska) 3:1

Bayern (ZRN) — Aarhus (Dan.) 3:1

Idsvich (Angl.) — Grasshoppers (Švi.) 1:1

St. Etienne (Fr.) — Eintracht (Niz.) 6:0

Kaiserslautern (ZRN) — Sporting (Port.) 2:0

Leeds (Angl.) — Craiova (Romunija) 0:2

Nie več avtomobilskih dirk na J. Tirolskem

BOCEN — Na Južnem Tirolskem ne bo več avtomobilskih dirk: to odločitev je sprejel južnotirolski pokrajinski svet v okviru ukrepov na področju varstva okolja pri varčevanju z energijo. Vsi dve odločitvi bo odprava vrsta dirk, med katerimi je najpomembnejša ena klasičnih dirk v gorski vožnji, in sicer Bocen-Mendola.

MOSEARSTVO

Moser — Pijnen zmagovalca GRENABLE — Francesco Moser in Rene Pijnen sta zmagovalca šestdnevne kolesarske dirke v Grenchenu.

Med amaterji sta na isti dirki zmagala Italijana Bincoletto in Argentin.

KOŠARKA

POKAL POKALNIH PRAKOV

Zanesljiva zmaga zadrške peterke

Zadržani so premagali moštvo MAFC iz Budimpešte s 23 točkami razlike - V tem kolu ni bilo italijanskih ekip

V povratni tekmi prvega kola evropskega košarkarskega tekmovanja za pokal pokalnih prvakov je Zadar zopet premagal moštvo MAFC iz Budimpešte, in to kar s 23 točkami razlike. Končni izid v korist Zadržanov je bil 97:74 (47:40). Čeprav Djerđijini varovanci niso dali vse od sebe, pa je bilo povsem dovolj za visoko zmago proti madžarskim košarkarjem, ki so jih Zadržani premagali že v prvi tekmi (109:104).

Najboljša strelca v zadržkih vrstah sta bila Popović in Sunara, ki sta dosegla po 19 točk. Perčinč je zbral 16 pik, Skroče pa 13.

IZIDI POKALNIH PRAKOV

Zadar (Jug.) — MAFC Budimpešta (Madž.) 97:74. Prva tekma: 109:104.

Eczacibasi (Tur.) — Steaua Bukarešta (Rom.) 86:76. Prva tekma: 67:71.

CSKA Sofija (Bol.) — Hapoel Nikozija (Ciper) 124:82. Prva tekma: 111:89.

Hapoel Ramat Gan (Izr.) — Amicale Steinsel (Luk.) 99:83. Prva tekma: 105:91.

Caen (Fr.) — Reykjavik (Isl.) 88:74. Prva tekma: 104:84.

Ostende (Bel.) — Doncaster (Angl.) 100:82. Prva tekma: 73:67.

Mendrisio (Švi.) — Uspala (Šve.) 110:97. Prva tekma: 67:94.

Panathinaikos (Gr.) — USC Aleksandria (Eg.) 109:75. Prva tekma: 104:68.

Partizan zopet uspešen

TIRANA — Tudi v povratnem srečanju evropskega košarkarskega tekmovanja za pokal prvakov je Partizan iz Beograda premagal albansko moštvo Partizania. Beograđani so takrat slavili s 101:98 (54:40).

Največ točk za Partizan je dosegel Marić (23).

JOLLY ZMAGAL

FORLI — Na košarkarskem srečanju za Koracjev pokal je Jolly na domačem igrišču zaslužno premagal izraelsko moštvo Hapela s 79:66 in se uvrstil v nadaljnje kolo.

Ponovitev srečanja Hurlingham - Cagliari

RIM — Italijanska košarkarska zveza je odločila, da bodo prvenstveno tekmo A-2 lige med tržaškim Hurlinghamom in Cagliariarjem ponovili.

NOGOMET

V 3. AMATERSKI LIGI

Doberdobci v odlični formi

V slovenskem derbiju so v nedeljo zanesljivo odpravili Juventino - Na Tržaškem je Kras zaslužno zmagal in je tako sam na 2. mestu lestvice

NA GORIŠKEM

Nedeljski slovenski derbi v Dobrodoju je potrdil, da je med tremi slovenskimi ekipami trenutno najbolj v formi Mladost. Krasevci so namreč tudi proti Juventini pokazali dober nogomet, se zlasti v napadu, kjer Gabriel in Karel Ferfolja odlično izkoriščata dobre podaje veznih igralcev.

Drugo dejstvo, ki je prišlo na dan na nedeljskem derbiju je, da so Dobrodojci učinkovito na lastnem igrišču, manj pa na tujem. To je v prvi vrsti odvisno od igranja. Dobrodojci so bili majhno, kar seveda škoduje Krasevcem, ko igrajo na tujem, normalnih zelenih pravočelnikov.

Glede Juventine moramo reči, da so Strančiči ponovno potrdili, da nimajo učinkovitega napada. Dokler ne bodo odpravili te vrzeli, menimo, da Juventina nima veliko upanja na napredovanje.

Tretji slovenski predstavnik, Sovodnje, pa je v nedeljo neredno izgubil proti vodčemu Marianu. Tudi pri tej ekipi bo treba preveriti nekatere pomanjkljivosti.

IZIDI NEDELJSKEGA KOLO

Mariano - Sovodnje 4:1

Piedimonte - Isonzo 1:2

Poggio - Vermegliano 1:1

Brazzanese - San Lorenzo 2:1

Fogliano - Azzurra 1:1

Mladost - Juventus 5:2

Capriva - Farra 1:2

LESTVICA

Mariano, Isonzo 9, Poggio 8, Azzurra, Brazzanese, Mladost, San Lorenzo 7, Juventus, Sovodnje 6, Farra, Vermegliano 5, Azzurra 3, Fogliano, Piedimonte 2, Capriva 1.

PARI PRIHODNJEGA KOLO

Azzurra - Azzurra; Sovodnje - Fogliano; San Lorenzo - Mariano; Vermegliano - Brazzanese; Farra - Poggio; Juventus - Capriva; Isonzo - Mladost. (pr)

Še več Jugoslovancev na olimpijskih igrah

V Beogradu je zasedala Zveza za telesno kulturo Jugoslavije. Na zasedanju so med drugim razpravljali tudi o sestanku jugoslovanske reprezentance, ki se bo udeležila zimskega olimpijskega igrišča leta 1980 v Moskvi in v Lake Placidu, Sklenje. To je bilo, da bi bilo nekoliko sramotno, da bi se jugoslovanski olimpijski reprezentanci sedanjemu seznama olimpijcev, zlasti v zimskih športih, kjer bo treba vključiti še nekaj tekmovalcev in alpskem smučanju in v skokih, To bo potrebno storiti čim prej, ker se bodo zimske igre začele že 14. februarja, torej čez tri mesece, zato bodo o tem sklepali že na jui jugoslovanskega olimpijskega odbora, ki bo na sporodu jui v Beogradu. Zimsko olimpijsko reprezentanco bodo sestavili že do januarja letno pa do maja.

Povečanje števila tekmovalcev so zahtevali poljski smučarji vseh atletiki, judu, kajaku in rokoborbi.

NOGOMET

SKUPINA M

IZIDI 6. KOLO

Gaja - Cave 1:1

Kras - Esp. S. Giovanni 4:2

Sistiana - Edera 1:1

Aurissina - Inter TS 1:0

S. Luigi - CGS 0:1

ZAOSTALA TEKMA (11.1.)

Gaja - Edera 1:0

LESTVICA

CGS 11, Kras 9, Gaja 8, Edera, S. Luigi in Esp. S. Giovanni 6, Sistiana 5, Aurissina 4, Cave 3, Inter TS 2.

PRIHODNJE KOLO (11.11.)

Inter TS - CGS; Edera - Aurissina; Esp. S. Giovanni - Sistiana; Cave - Kras (Nabrežina 14.30); Gaja - S. Luigi (Padriča 10.30).

NOGOMET

SKUPINA N

IZIDI 6. KOLO

S. Vito - S. Andrea 0:3, Rabuiese - Chiabrola 1:0, S. Anna - Union 3:1, Artigiani - GMT 1:2, Roianese - S. Sergio 0:1.

LESTVICA

GMT 11, Op. Supercatiff in S. Anna 9, S. Andrea 7, Rabuiese in S. Sergio 5, Roianese in S. Vito 4, Union 3, Artigiani 2, Chiabrola 1, B. R.

Daleč in visoko

Tek na 9 km dolgi progi danes pa ne predstavlja nobene senzacije.

NOGOMET

CICIBANI

Primorec - San Giovanni 7:2 (4:1)

Primorec je z visokim izidom zaslužno premagal ekipo San Giovanni. Strelci za Primorec, ki ga trenira Renato Kralj, so bili tritratni Fulvio Ko, po dvakrat pa Cristian Canziani in Maurizio Dragoni.

Bruno Krizmančič

Jadran je v predzadnjem kolu prvega dela mladinskega košarkarskega prvenstva nepričakovano izgubil s Servolano. Na sliki: Jadranovci Robi Barut v napadu.

Iz planinskega sveta

Uspel izlet SPDT za osnovnošolsko mladino

V nedeljo se je skupina 37 otrok iz vseh slovenskih osnovnih šol na Tržaškem podala s 14 mladimi vodilci mladinskega odseka SPDT na izlet na Mali Kras in v znamenito dolino Glinščice. Vreme je bilo že navesogodaj sončno, a rezko, pa tudi burja je močno pihala, ko je vesela družina mladih in manj mladih planincev stopila na avtoobus do Doline, od koder so se vsi podali strmo navzgor na Mali Kras, na hrib, ki kraljuje nad dolinsko obcino. Pot je skupina peljala mimo razgledne točke, nato pa so se vsi podali do Krogljanske jame ter pod strogim nadzorom vodilcev stopili nanjo. Otroci so si ob medli luči sveč ogledali njene znamenitosti (seveda so jih vodilci vse držali za roko!) ter pred jama pomolicali. Pot do vrha Molega Krasa nato ni bila več dolga, pa tudi pot navzdol po dolini Glinščice. Udeleženci izleta so nato položili venec na spominsko obeležje treh zamejskih planincev, ki so bili v NOB ter se odpravili v Boljunec. Prišli so prezgodaj za avtoobus, zato so se skoraj uro igrali na ploščadi »Pri jami«, nato pa na avtoobus in spet v Trst, kjer so jih že nestrpno čakali starši. Vsi, starši in otroci, so si zaželeli, da bi se podoben izlet čimprej ponovil.

OLIMPIJSKE IGRE

ZA ZIMSKE OI V SARAJEVU

Polemike zaradi znaka

V Sarajevu se je razvnela polemika okrog znaka, ki so ga izbrali za zimske olimpijske igre, ki bodo leta 1984 v tem mestu.

Sarajevo je namreč, ko je še kandidiral za pridobitev organizacije teh iger, predstavilo tudi ta znak, ki pa je bil dejansko le znak kandidature. Zanimivo pa je, da na natečaju za znak sarajevskih zimskih olimpijskih iger ni noben predlog osvojil prvega mesta, ampak so podelili šele drugo mesto.

Potem ko so Sarajevčani dobili igre pa je organizacijski odbor sklenil, naj bi znak le manifestacije ostal kar isti, le da bi ga nekoliko popravili. Tu pa so se vrle polemike, saj so temu simbolu iger očitali med drugim tudi, da je grafično slab in nejasen, da ga je težko pomanjševati, da je neveljavit, simbolično nejasen in ne vsebuje koncepta iger. Poleg tega naj bi bil izpod grafičnega poprečka jugoslovanskega designa.

Sedaj je, seveda, težko reči, kakšne bodo posledice te polemike. Znak je namreč že šel v svet in zato bo kakršnekoli bistvene spremembe na njem težko opraviti.

OBVESTILA

TPK SIRENA

obvešča člane in simpatizerje, da se bo

DELOVNA AKCIJA

za dokončanje ureditve zemljišča nadaljevala v nedeljo, 11. t.m., s pričetkom ob 8. uri.

NOGOMET

17. T.M. V IDMU

Italija - Švica

RIM — Prijateljsko nogometno tekmo med Italijo in Švico, ki je na sporodu 17. t.m. ob 14.30 v Vidmu, so sodili švedski mednarodni sodnik Ulf Eriksson. Tudi stranska sodnika Mads Svends, in sicer Per - Arne Mohr ter Sven - Arne Gronlund. Italijanski nogometaši bi se morali sestati 13. t.m. v Tricessu, na programu pa imajo tri treninge, in sicer dva na občinskem igrišču v Vidmu ter enega v Palmanovu.

Že 14. novembra pa je na sporodu izključila med reprezentanco Italije in Luksemburga za nogometne tekme pod 21. letom starosti v okviru turnirja UEFA. Srečanje bodo odigrali v Esch - Sur Alzette.

Italijanska mladinska državna reprezentanca pa se bo 12. t.m. sestala v Milanu, od koder bo odpotovala v Montecarlo, kjer se bo udeležila turnirja, ki bo trajal od 12. do 19. novembra.

NOGOMET

Več izključitev

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je tokrat izključila več nogometašev.

Za dve koli ne bo smel igrati Braglia (Catanzaro), za eno koli pa bodo opočinili: Della Martira (Perugia), Pruzzo (Roma) in Valente (Avelino).

Huda kazen pa je doletela Giancarlo Robertja (Folgore Ostia), ki je dobil prepoved igranja vse do 7. novembra 1982.

FIRENCE — Med številnimi izključitvami v okviru italijanskega nogometnega prvenstva C lige je bil izključen tudi član Triestine Magnocavallo, ki ne bo mogel odigrati ene tekme.

NOGOMET

Delovanje ZSSDI

ZSSDI

obvešča, da bo jutri, 9. novembra, ob 19. uri na seždu v UL sv. Frančiška 20, seja odbora trener-ske zveze.

NOGOMET

Delovanje ZSSDI

ZSSDI

sporoča, da so treninji rekreacijske telovadbe za odrasle ob sredah in petkih od 21.00 do 22.30 v telovadnici osnovne šole v Sarlezu.

***K Kras**

Odbojarska sekcija SZ Bor va biva vsa mlada dekleta, ki se želijo posvetiti, oziroma vaditi odbojko, da pridejo na stadion »l. maja« sredo in petek od 14. do 15. ure.

ZAKLJUČEN SHOD CGIL-CISL-UIL O ORGANIZACIJSKI REFORMI

PRILAGODITEV USTROJA STVARNOSTI KORAK NA POTI STVARNE ENOTNOSTI

Sindikati se tesneje povezuje s potrebami delavcev, toda
tudi brezposelnih in upokoencev - Ostre kritike vladi

PESCARA — S srečanja o organizacijskem preustroju, ki se je zaključilo včeraj v Montesilvanu po tridnevni živahni razpravi, izhaja sindikat z novo strukturo, prilagojeno spremenjeni politični in družbeni stvarnosti v državi. Hkrati naslavlja enotna sindikalna zveza vladi in političnim silam jasno sporočilo: država je v krizi in vsaka zamuda pri reševanju perečih vprašanj slabša razmere, ki so že itak zelo težke. Potrebno je torej, da izrazi predstnik vlade brez vsakega odlašanja — kot sta poudarila generalna tajnika CGIL Lama in UIL Benvenuto ter namestnik generalnega tajnika CISL Marini v svojih včerajšnjih posegih — zanesljive odgovore na postavljena vprašanja o dav-

kih, tarifah, družinskih dokladah in pokojninah.
Lama, Marini in Benvenuto so tudi poudarili pomen organizacijske reforme z velikimi državnimi temami, s katerimi se mora sindikat soočiti. Povezava ni naključna, če upoštevamo, da hoče sindikat izvajati vlogo subjekta pri načrtovanju na vseh ravneh, kar terja strukturo, ki naj povezuje delavce, mladince, brezposelne, izrinjene sloje in na posled vse te komponente družbene skupnosti z državnimi ustanovami.
Kot je bilo pričakovati, je skupščina okrog 600 delegatov, sindikalnih kadrov vseh treh organizacij, odobrila osnutek organizacijske reforme, ki je bil sad sporazuma v enotnem tajnistvu CGIL, CISL in

UIL. Novi sindikat osemdesetih let bo bolj enoten, bolj prisoten v družbeni stvarnosti, bolj odprt prisotnosti in sodelovanju ne samo ljudi, ki so v službenem razmerju, ampak tudi tistih, ki službo še iščejo ali so že zapustili proizvodni proces. Novi ustroj predvideva pet ravni sindikalnih enotnih organov, na katerih bodo potekale razprave in iz katerih bodo izhajale odločitve, ki vsaki ravni ustrezajo. Na temelju bodo tovarniški sveti, na novo ustanovljeni «consigli sveti», ki zagotavljajo povezavo tudi izven delovnih mest, na teritoriju, nato sveti kompromizorja, medtem ko ostane ta že obstoječa organa delovnih svetov in vseslužbenega vodstva. Dokončno obliko novemu organizacijskemu ustroju bo dalo konec januarja enotno vodstvo zveze CGIL-CISL-UIL, ki bo upoštevalo tudi razna dopolnila, ki so jih na skupščini v Montesilvanu predlagale delovne komisije.

Najvišji zastopniki treh sindikatov so na zaključku zasedanja izrazili veliko zadovoljstvo nad nadaljnjim korakom k dejanski sindikalni enotnosti, ki je bil s tem storjen. Niso se niti izognili določeni samokritiki glede uspehov sindikalnega dela v zadnjih letih, odločno so pa zavrnili trditve, da je sindikat v krizi. «Res je nasprotno, da nestanovitnost političnega okvira in nezanesljivost institucij ustvarjata krizne razmere, ki jih občuti tudi sindikat. Zato niso manjkale odločne kritike vladi, ki odlašala sočutje o najpomembnejših vprašanjih. Toda sindikat ne morejo več čakati, je poudaril Lama, zahtevajo jasnih odgovorov, ker se morajo posvetiti tudi velikim problemom zaposlovanja in gospodarske in družbene živitve italijanskega Juga. (lv)

RIM — V sindikalnih krogih se stopnjuje nezadovoljstvo zaradi zamud, s katerimi vlada izvaja sporazum o trimesečnem obračunavanju draginskih doklade, odškodnini 250.000 ltr in izvajanju že zapadle delovne pogodbe za javno osebo. Ustrezni vladni odloki in zakonski osnutki tudi popolnoma ne ustrezajo sprejetim obvezam, zato je vodstvo enotne zveze CGIL, CISL, UIL zahtevalo nujno srečanje z vlado.

TURIN — Dva moška, pripadnika rdečih brigad, sta sinoči sredi pismenskega glavnega mesta vdrila v urad inženirja Roberta Piazze, ki ga pretepla in mu izmaknila več dokumentov, ki zadevajo rovarjenje rdečih brigad. Turinska kvestura je namreč pred časom poverila Piazzi nalogo, da tehnično pregleda nekatere dokumente teroristične organizacije, ki so prišli v roke preiskovalcem. Turinski inženir je tudi član strokovne ekipe, ki so jo imenovali rimski sodniki z namenom, da ugotovi, ali je Toni Negri telefoniral Morovi med ujetištvom predsednika krščanske demokracije.

Trgovec Romolo Piccionetti med včerajšnjo sodno obravnavo

(Telefoto AP)

TEDEN DNI PO DRŽAVNEM UDARU V BOLIVIJU

Pučisti skušajo rešiti položaj s popuščanjem sindikalistom

Uporni polkovnik Busch je imenoval za šefa najvažnejše bolivijske družbe nekega sindikalista

LA PAZ — Teden dni po državnem udaru polkovnika Natuscha Buscha je položaj v Boliviji še vedno skrajno nejasen. Vedno bolj pa se širijo govorice, da lahko v kratkem pričakujemo neobičajne rešitve hude politične krize v tej latinskoameriški državi.

Po takih govoricah bi parlament priznal pučističnega predsednika pod pogojem, da ta v svojo vlado ne sprejme vojakov, temveč da minister izbere med civilisti. Tudi v sami največji sindikalni organizaciji COB, ki se najodločneje bori proti državnemu udaru, so pripravljeni na kompromis, če Natusch Busch vrne parlamentu, sindikatom in univerzi njihovo vlogo v državi.

Neobičajni preokret med sindikalističnimi vrstami je rezultat sklepa Natuscha Buscha, da imenuje za šefa rudarske družbe COMIBOL (70 odstotkov vsega bolivijskega izvoza) sindikalista Noela Vazqueza, ki je tajnik sindikalne centrale COB. Splošna stavka delavcev je bila torej najučinkovitejše orodje, saj Natusch Busch sedaj dvori predvsem sindikalistom ne pa politikom. V takem položaju postaja tudi iz ure v uro verjetnejša domneva, da skuša uporni polkovnik vsaj formalno ustanoviti nacionalistično - levičarski režim. Ker takih značilnosti v osebnosti Natuscha Buscha ni mogoče izslediti, so se optimisti spomnili njegovega pokojnega strica, ki je leta 1939 na-

pravil samomor, potem ko mu ni uspelo okreniti moči tedanjih mogotcev, lastnikov rudnikov cina.

Pesimisti pa navajajo, da so Natuscha Buscha do sedaj podprli le najreakcionarnejši desničarski krogi, kar bi izpodbijalo »levičarstvo« do, ko bi prišlo v kratkem času do umestitve omenjene parlamentarne komisije. Kot je znano, je senat že izglasoval zakonski osnutek za ustanovitev komisije, ki bi jo po mnenju senatorjev moralo sestavljati 40 parlamentarcev, ki bi poročno predstavljali vse politične skupine.

RIM — Notranjepolitična komisija poslanske zbornice bo v kratkem

**Bi se radi vrnili
v otroški sanjski svet?
Hočete privoščiti svojim
malčkom nekaj
zdravega razvedrila?**

Sezite po novih ploščah HELIDONA, ki prinašajo nekaj očarljivih pravljic iz vaše mladosti.
Ob pripovedovanju priznanih slovenskih gledaliških igralcev bodo vaši otroci uživali od dogodivščinah svojevrstnih junakov, ki sta jih ovekovela
Hans Christian Andersen in J. K. Erben.

V Tržaško knjigarno so pravkar
prispele štiri plošče:

SNEŽENA KRALJICA

LONČEK KUHAJ

GRDI RAČEK

SVINJSKI PASTIR

BENEŠKI DNEVNIK

Uspešno delovanje
slovenskega urada
za izobraževanje

ČEDAD — Vprašanje prevoza slovenskih šolarjev iz Beneške Slovenije v slovenske šole v Gorici je končno v glavnem rešeno. Že ta ponedeljek je namreč poseben avtobus peljal šolske otroke iz Nem, Fojde, Ahena, Čedad in še iz drugih krajev iz Nadiških in Terske doline v slovenski Dijski dom v Gorici, kjer ostajajo do sobote, ko se z istim avtobusom vračajo na svoje domove. Zaslugo, da je ta problem v glavnem rešen, ima predvsem Urad za izobraževanje in šolanje v slovenskem jeziku iz Čedad v sodelovanju s starši, ki so doslej sami skrbeli za prevoz svojih otrok v Gorico.

Kljub temu, pa niso še vsi problemi popolnoma rešeni, saj poseben avtobus ne more doseči še vseh krajev in zastavkov v Nadiških dolinah, kar gotovo pogojuje svobodno izbiro staršev, ki si želijo, da bi otroci obiskovali slovenske šole, ki pa jih žal v Benčiji še ni.

V tem okviru je čedadski urad za izobraževanje in šolanje v slovenskem jeziku odločil, da bo zahteval od deželnihi in tudi državnih oblasti kritične stroškov za prevoz slovenskih otrok v Gorici in to v skladu z ustanovitvi in zakonskimi načeli o pravicah do izobraževanja v materinem jeziku.

NEW YORK — Ameriški sodnik Thomas Griesa je včeraj ponovno odložil sodno obravnavo proti finančniku Sindoni, ki je obtožen goljufije v zvezi s stečajem «Franklin National Bank» ter odredil, da se bo proces uradno začel šele 7. januarja prihodnjega leta. Kot znano, je bil proces proti Sindoni že enkrat odložen in sicer 10. septembra prav zaradi odsotnosti obtoženca, ki je mesec prej izginil v doslej še nepojasnjenih okoliščinah.

ZA ZAPRTIMI VRATI

Kardinalski zbor razpravlja o finančnem stanju Vatikana

Izhod iz sedanje krize ne bo lahek - Nepotrjene govorice o vlogi Sindone v okviru dejavnosti vatikanskega bančnega zavoda

VATIKAN — Nadaljuje se zbor kardinalov, ki jih je papež Janez Pavel II. sklical na posvet v Vatikan. Gre, kot je bilo že večkrat poudarjeno, za prvo tako skupščino v zadnjih 400 letih, če izvajamo koncil in zbor ob smrti in volitvah papežev.

Delo poteka v šestih komisijah, seveda v strogi tajnosti. Danes ali jutri pa se bodo kardinali zopet zbrali na plenarnem zasedanju; zbor se bo predvidoma končal jutri, vendar pa tudi tega še niso dokončno določili. Odvisno je pač od razvoja diskusije.

Številne tajnosti, ki so bile znane samo vrhovom vatičanske birokracije, tako niso več tajne za 121 kardinalov, kolikor se jih udeležuje tega zbora. (Število je včeraj naraslo od 120 na 121, ker je prisel tudi korejski kardinal Kim). Seveda pa bo do ostale tajne za javnost, kajti o tem zboru ne bodo objavili ničesar, razen pač običajne kronike.

Največja tajnost pa velja prav za finance Vatikana. Državni tajnik mons. Casaroli je to izrecno napisal v vabilu vsem kardinalom na zbor, kjer je bilo rečeno, da je papež sklenil, da bodo »kardinali v tajnosti seznanili (latinski izraz se glasi: «... Patres cardinales secreto certiorer redentur...») s financami vatičanske države. Besedo «secreta» je Casaroli uporabil samo v navedbi te točke dnevnega reda. Kardinal Egidio Vagnozzi, ki predseduje »epifekturi za gospodarska vprašanja« v svojem poročilu sicer ni navedel števil vatičanske bilance, vendar pa je ta vsakomur izmed 121 kardinalov na vpogled. Prav tako

je kardinalom dovoljeno, da se razgovorijo z »drugimi« odgovornimi; mišljen je predvsem mons. Marcinus, ki je predsednik IOR. Gre za vatičansko banko, ki dejansko upravlja premoženje Vatikana, poleg tega pa tudi premoženje vseh redov, verskih ustanov kongregacij, raznih zavodov in tudi nekaterih zasebnikov. Vendar, komu so namenjeni dobički te banke? Kolikšni so ti dobički? Le malokdo je s tem seznanjen in kardinalom, ki so v preteklosti prosili za pojasnila, so le odgovorili, da gre za banko. «Tisto banko, ki je s Sindono utrpela izgubo?» je bilo običajno vprašanje in odgovor se je glasil: «Nobene izgube!» Sindona je imel baje le nalogo, da upravlja nepremičnine in pri tem ni bilo nobene nepravilnosti, oziroma, Vatikan je imel dobiček. Drugih pooblastil pa Sindona ni imel, čeprav se je zanje potoževal. Do govorice o tem pa je baje prišlo na namig nekega funkcionarja te banke, ki je dejal nadrejenemu kardinalu: «Eminenca, naj kar ljudje mislijo, da smo s Sindono utrpeli izgube. Bolje je tako.»

Vsekakor pa je gotovo, da je banka aktivna, česar pa ni mogoče trditi o Vatikanu. Monsignor Caprio je baje celo dejal, da današnji vatičanska država živi od miločin. V njih ureja v Rimu in ki jih verjame, da so jih dobili od papeža. Splošno stanje je torej baje »zaskrbljujoče«, tudi zato, ker ni dovoljen prenos dobičkov z ene institucije na drugo. Zahodnonemški organizaciji «Misereor» in «Arveniat» razpolagata tako z velikimi vsotami denarja, ki pa ga nemški škofi ni-

so pripravljani »zrtvovati« za kritje izgub drugih organizacij, ampak ga po svoji uvidnosti namenjajo za pomoč deželam v razvoju.

Zbor 121 kardinalov je tako poklican, da odloči o tem, kako bo Vatikan premostil sedanje finančno krizo, katere, kot pravijo, bo izhod zelo težaven. (bbr)

**V Pordenonu sojenje
zaradi kraj
v dveh vojašnicah**

PORDENON — Pred sodniki por denonskega sodišča so se včeraj zvrstili neobičajni obtožbeni, 29. oseb, med katerimi številni uniformirani podčastniki italijanske vojske. Obtoženi niso niti vojnisti in niti razkrivanja vojaških tajnosti, temveč dejanja, s katerimi so se soočili vsakdo, ki je kdaj služil v italijanski vojski: izmikanja vojaške imovine.

Glavna obtožnica sta podčastnika Giuseppe Vaccaro, intendat za gerivo vojašnice De Gasperi iz Sacileja, in Giuseppe Mazzoni, intendat v vojašnici Baldassare v Maniagu. Soimenjaka sta po ugotovitvah karabinjerjev, ki so ju odkrili leta 1973, izmaknili iz njihovih vojašnic za več desetih milijonov lir bencina in prehranbenih izdelkov. Izmaknjeni material naj bi dostavljala občasnim »prijetajem« kar z vojaškimi vozili.

Na procesu, ki se je včeraj začel v Pordenonu, bodo zaslišali kakih sto prič.

tržaška knjigarna

TRST - Ulica sv. Franciska 20